

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreis: in der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 52 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 25. Dezember 1943

Einzelpreis 10 Rpf

S pogledom v zarjo zmaže

Božični odmor služi nemškemu narodu za zbiranje novih sil v delu in boju Z ojeklenelimi srci in vedrega duha proti pragu novega vojnega leta

V letih miru je bil Božič zlasti nemškemu narodu praznik miru, obdarovanja in vrnitve k luči iz zimske teme. Usoda je tako hotela, da nemškemu narodu vsiljena vojna oblikuje tudi letošnje božičevanje. Povsem naravno je, da se ob praznikih, ki jih preživlja slehernik po svoje, zgostijo ugibanja mislečega človeka. Slino doqajanje, ki je zajelo malodane vso svetovno oblo, je zasenčilo vse naše nehanje in dejanje. Kot sodobniki vidimo pač zunanji učinek tega ogromnega svetovnega obračuna primanjkuje nam pa meril, za vrednotenje posledic. Ko praznujemo večer obdarovanja, se nam vsiljujejo misli o tem, kaj vse je človeštvu podaril iz globin svoje nesmrtno duše nemški narod. Neovrqljivo dejstvo je, da je ta marljiv, iznajdljiv in žilav narod dal človečanstvu mnogo več, kakor pa je prejemal v dolgih stotletjih svojega življenja. Nemški narod je s svojimi velikimi duhovi zlasti svetil v tmno srednjega veka. Ne najdemo zlepa področja v človeškem udeleževanju, na katerem nemški narod ne bi bil vodilno prispeval k napredku. Umetnost, filozofijo, znanost in tehniko modernega veka so oplojevali veliki geniji nemškega duha tako odlično, da bi bila nepopolna vsa njihova zgodovina, ako bi iztrgali iz velike knjige o človeškem napredku vse tiste liste, ki so jih pisali s svojim nesmrtnim duhom velikani, porojeni iz nemškega sveta. Če stolimo pred kako sliko, ki jo je naslikal Albrecht Dürer, nas do dna duše pretrese lepota in vernost njegove edinstvene umetnosti, s katero je že pred več sto leti zadivil ves kulturni svet. Ako nam zašonijo akordi skladbe, ki jo je pred tolikim časom napisal veliki Johann Sebastian Bach, se nam dozdeva, da odpirajo orglje nevidni zastor, za katerim se nahaja vsa milina nemške disciplinirane stvariteljskega. Ko se ozremo po vrsti slavnih nemških mož iz davnine, zagledamo podobo velikega Kopernika, ki je zrevolucioniral poglede na dogajanje v vsemirju. Martin Luther ni bil sam živ protest proti monopolizaciji véstava v večnem mestu, bil je tudi vzor moške značajnosti in pravi učitelj svojega naroda. Tu so imena velikih nemških filozofov: brez katerih sploh nikdo ne bi mogel napisati splošne zgodovine filozofije, kakor Immanuel Kant, Leibniz, Schopenhauer, Nietzsche itd. Veliki Nemci so položili temelje modernemu razvoju tehnike. Brez imen Benz in Liebig — da omenimo samo dvoje — si ne moremo zamisliti niti motorja, ki je danes gibalo v miru in vojni,

Die Festtanne.

44-Kriegsb. Cranner (Sch).

lično priznanje vsoga mednarodnega sveta. Tako je nemški narod dajal z obema rokama iz globin nemškega idealizma in v neomajni veri v svoje poslanstvo med narodi sveta.

Čemu smo vse to omenili ob pričetku našega božičnega premišljevanja? Zato, ker je bila nevoščljivost tista sila, ki nemškemu narodu ni privoščila sadov, zraslih na drevesu večstoletnega prispevanja k splošni človeški omiki. Nemški narod je moral zlasti ob zatonu devetnajstega stoletja nastopiti kot mlad narod z vsemi dogmanji dobe vseoplošnega napredka in blagostanja. Toda že v prvi svetovni vojni je uspelo koaliciji nevoščljivcev s Anglijo na čelu oropati Nemčije sadov svojega dela in duhovnega ustvarjanja. Po tistem prvem velikem obračunu je sledil z verzajskim mirom nov poskus vzpona Nemčije, toda ta poskus je bil obojen na neuspeh, dokler ni Adolf Hitler zbral okrog sebe malo četo vernikov v poslanstvo Nemčije. In semena, ki je bilo skafnjeno v München-u, je vzraslo močeno drevo nemškega narodnega edinstva, je bila fundirana silna nemška sedanjost s še večjimi pogledi in načrti za bodočnost. Stari in v svoji preživeli politični filozofiji zakrknjeni narodi so zaslutili, da nemški prepored po naravnih zakonih svojega učinkovanja ogroža njihove monopolizirane postojanke. In tako je butnil val nevoščljivosti in zavisti ob Hitlerjevo Velike Nemčije. Nemški narod je takorekoč s svojo pridnostjo, s svojim umom, izzval preživeli svet, ki je hotel preprečiti nemškemu narodu vstop v boljšo bodočnost. To je bil pravi povod Nemčiji vsiljene doma in na frontah s tolikim junaštvom in s tolikim samozatajevanjem, da je s tem izišil občudovanje vsoga sveta.

Te misli nas navdajajo, ko praznujemo letošnji Božič. Ta Božič naj slehernemu pripadniku velikega nemškega naroda ojači vero, moralo in fizično sposobnost za nadaljevanje boja, ki ga bojuje s nadajevanje boja, ki ga bojuje s pogledom v zarjo zmaže. V tem smislu letošnji Božič ni praznik miru, nego kratek odmor v boju, ki bo dokončno zarial obraz novega sveta. Nemški narod je a pečati svojih velikih osebnosti preobrazil razvoj številnih stoletij. Usoda mu je namenila veliko poslanstvo, ko ga je poklicala in mu naročila, naj obdaruje sredi pokanja v tramovju preživelih naukov vsemu človečanstvu svoj novi socializem neposredne dejavnosti. Nemški narod vzdržuje na vzhodu stražni naval

niti moderne kmetijske kemije. Robert Koch, veliki nemški zdravnik in človekoljub, je s svojo neumornostjo in s proroško dalekovidnostjo premagal vse težave in omočil vsemu človečanstvu zdravljenje boleznih, ki so bile pred njegovim pojavom takorekoč neozdravljive. Tu bi lahko naštel stotine imen nemških kemikov, biologov, kirurgov in zdravniških učenjakov, ki so z rezultati svojega življenjskega dela prejeli ne samo slavne Nobelove nagrade, nego tudi od-

Izjalovljeni poskusi prodora nemške fronte

**Sovjeti tudi v preteklem tednu niso izvojevali nikakih strateških ciljev
Silne sovražne izgube pred nemškimi postojankami**

Iz poročila, ki ga je bilo izdalo nemško vrhovno poveljstvo pretekli četrtek, izhaja, da so se opetovani sovjetski napadi na mostišče Kerzon zrušili v koncentričnem ognju nemškega orožja. V kirovgradskem področju so nemške čete odbile ponovne sovjetske napade, nato pa so v protinapadu zavzele v naskoku, kljub sovražni obrambi, več vasi in važen teren. Na Pripjetu so bili medtem odbiti močni sovjetski napadi. V bojnem področju pri Zlobinu so se izjalovili vsi sovražni poskusi, prebiti nemško fronto. Medtem so se južno od Nevela razvili teški obrambni boji s sovražno premočjo. V sredo je bilo nad vzhodno fronto zbitih 76 sovjetskih letal.

Tudi iz petkovega poročila je razvidno, da so se izjalovili ponovni, s tanki in letalstvom podprti sovjetski napadi na mostišče Kerzon. Odbili so jih nemški planinski lovci ob izrednih izgubah na sovražni strani. Medtem so boljševiki zmanj nadaljevali svoje napade v kirovgradskem področju. V trdih protinapadih so si Nemci osvojili nove pasove terena. Med Pripjetom in Berezino so se zrušili v nemškem ognju številni sovjetski napadi. Tudi v žlobinskem prostoru so nemške čete razbile sovražne priprave za napad že v izhodščih. Brez vsakega uspeha je napadal sovražnik tudi zapadno od Kričeva. Južozapadno od Nevela so se odigravali teški obrambni boji. Tu je bilo samo v sektorju enega nemškega armadnega korpusa uničenih 55 sovražnih tankov. 16. decembra so boljševiki razširili svoje napade tudi na prostor zapadno in severozapadno od Nevela.

18. t. m. so javili, da so bili ob Kerzonskem mostišču odbiti močni sovjetski napadi. V trdih bojih so se izjalovili tudi pri Kirovgradu številni sovjetski napadi. V lastnih protinapadih pa so nemške čete dosegle svoje lastne cilje in pri tem uničile 54 sovjetskih tankov. Pod vtisom prejšnjih hudih udarcev, sovražnik v žlobinskem področju ni več napadal z večjimi silami. Nemška artilerija je v uspešnim obstreljevanjem razbijala sovražne priprave za napad že v izhodščih. Vzhodno od Kričeva so se ponoči zrušili sovjetski napadi ob velikih izgubah za sovražnika. Južno in severozapadno od Nevela so boljševiki tudi 17. t. m. brez prestanka butali v nemške postojanke. V dveh dneh je ena sama nemška pehotna divizija odbila 34 napadov. Razbila je številna izhodšča in pri tem uničila 21 sovjetskih tankov. V Finskem zalivu so nemške pomorske sile potopile šest sovjetskih podmornic.

azijske stepe, da bi ohranil tudi nehvaležnemu zapadu možnost ohranitve vsega tistega, kar imenujemo zapadno kulturo in civilizacijo. Je to zlasti v tem Božiču borba Lucij s temo. Da nemška zvezda na firmamentu človečanstva nikdar ne bo ugasnila, jamčijo vsi duhovni velikani, ki so prišli iz njihovih vrst. Tudi strahovit teror, s katerim hočejo na satanski način zlomiti moralo Nemčije, ni in ne bo zlomil nemških src. Z okeanelmi srci in vedrega duha stopa nemški narod doma in na fronti proti pragu Novega leta. Previdnost, ki določa pota ne samo posameznikom, temveč tudi narodom, bo tudi v tej fazi gigantskega obračuna na strani tistih, ki so človečanstvu samo dajali in doslej prejemali samo zavist in sovraštvo. Zgodovina ne bi imela nikakega smisla več, ako bi se krivica ustolčila za stoletja. Adolf Hitler je dal svojemu narodu podlago z nacionalsocialističnim svetovnim nazorom. Temeljna misel tega nazora je boj. Brez boja tudi v življenju posameznika ni kruha in ne življenja. Boj je vidna oblika dogajanja v naravi. In tako bo nemški narod nadaljeval svoj boj za boljše bodočnost vse dotle, dokler mu boginja Slave ne bo podarila zasluženega dela. Narod, ki je dal človečanstvu toliko prispevkov k splošnemu napredku, ne bo nikdar izgubil vere vase. Ta vera v poslanstvo nemškega duha na svetu je božična zvezda, ki se ji klanjajo veli Nemci v globokem prepričanju, da je ni sile, ki bi jih omejala v boju za lepše oblikovanje Evrope in sveta.

Iz nedeljskega poročila izhaja, da so bili ob kerzonskem mostišču odbiti ponovni sovjetski napadi, in sicer ob izredno krvavih izgubah v sovražnih vrstah. V kirovgradskem prostoru so nemške čete uničile vse sovražne poskuse prodora nemške fronte. Z uspehom pa so Nemci izvršili svoje lastne napade. Južno od Nevela so se v nemškem ognju zrušili vsi sovjetski poskusi prodora nemških postojank. Žilavo se boreče nemške čete so tu uničile 41 sovjetskih tankov. Od 16. do 18. decembra je bilo na vzhodni fronti uničenih 52 sovjetskih letal.

Tudi 19. t. m. so nadaljevali boljševiki svoje brezuspešne napade na kerzonsko mostišče. Po daljšem presledku pa so obnovili svoje napade tudi na nikopolsko mostišče in na sektor južozapadno od Dnjepropetrovska. Vsi ti napadi so bili odbiti v trdih bojih. Južno od Nikopola so se razvili hudi boji med skupinami tankov. Pri tem je obležalo 69 sovjetskih tankov zbitih na bojišču. Medtem se je nadaljevala huda bitka pri Kirovgradu. Nemške oklopne sile so prodirle neko sovjetsko zaporo in zavzele neko važno višino. V sestavu odseka enega samega nemškega

armadnega korpusa so uničili 147 sovjetskih tankov. Pri Korostenu so nemške čete v teku lokalnih protinapadov z naskokom izvojevale več vasi. Vzhodno od Vitebeka so poskusili sovjeti z močnimi silami prodrati nemško fronto. Ti poskusi so bili odbiti v trdih bojih. Sovražnik je tudi 19. t. m. nadaljeval pri Nevelu svoje poskuse prodora nemške fronte. Njegovi poskusi so se izjalovili. Več sovražnih skupin, ki so mimogrede vdrle v nemške postojanke, je bilo uničenih ali ujetih. V protinapadih so naše čete zavzele v tem sektorju per vasi.

21. decembra je javilo nemško vrhovno poveljstvo, da so se ob mostišču Nikopol in južozapadno od Dnjepropetrovska po dvodnevnih trdih bojih razbili vsi sovražni poskusi prodora nemške fronte. Sovražnik je imel ponovno velike izgube na ljudeh in na materijalu. Južozapadno od Kirovgrada so nemške čete v trdih manjšočih se bojih zaustavile sovražno premoč. Sovražne skupine, katerim se je posrečil mestoma kak vdor, so bile pri tem razbite ali pa uničene. Lokalni sunki sovjetov južno od Čerkasija so se prav tako izjalovili. V istem času so prodirale nemške čete kljub sovražnemu odporu pri Korostenu in ob Berezini. Samo v korostenskem področju je bilo pri tem uničenih 43 tankov in 42 topov. V področju pri Vitebaku je ojačil sovražnik svoj pritisk. Dan in noč so se stopnjevali teški obrambni boji. Uničenih je bilo 80 tankov in 39 topov. Brezuspešni sovjetski napadi so se vrstili tudi severozapadno od Nevela. 20. in 21. decembra je bilo na vzhodni fronti uničenih skupno 412 sovjetskih tankov.

Silne letalske izgube Anglo-Amerikancev

Zavezniški letalski odredi so izgubili 20. t. m. in v noči na 21. dec. 98 bombnikov in 900 mož posadk — V južni Italiji ne morejo Anglo-Amerikanci naprej

Preteklo sredo je začel sovražnik na zapadnem sektorju južnoitalijanskega bojišča napadati z močnimi silami na obeh straneh Mignana. Ob istočasnem uničevanju sovražnih tankov, so bili ti napadi odbiti. Pri nadaljevanju svojih napadov na vzhodnem odseku so imeli Angleži krvave izgube. Ameriški bombniški odred je v sredo opoldan napadel mesto Innsbruck. Nastala je škoda na stanovanjskih poslopjih in kulturnih zgradbah.

Na južnoitalijanski fronti so se odigravali obrambni boji po poročilu z dne 17. t. m. na obeh straneh Venafra. Na vzhodnem odseku so nadaljevali Angleži svoje napade po močni artilerijski in letalski pripravi. Kljub hudim krvavim izgubam so pa pri tem dosegli le male terenske uspehe. Sovražni bombniški odredi so bombardirali 17. t. m. več severonemških mest, zlasti Bremen, kjer so nastala velika razdejavanja. V večernih urah so Angleži in Amerikanci bombardirali Berlin. Nastala je znatna škoda. 38 nepalcev je bilo uničenih.

Tako iz sobotnega, kakor tudi iz nedeljskega poročila nemškega vrhovnega poveljstva je razvidno, da ni bilo na južnoitalijanski fronti nikakih bistveno važnih dogodkov. V prejšnjih dnevih Anglo-Amerikancem nikakor ni uspel prodor v smeri na mesti Piscara in Rim. Na jadranski obali so Nemci iztrgali sovražniku neko važno višino. Sovražni protinapadi so se zrušili ob krvavih izgubah v sovražnih vrstah.

V vzhodni Bosni so bile močne komunistične tolpe obkoljene in uničene. Sovražnik je izgubil 3000 mrtvih in 2668. ujetnikov, 24 topov, sto avtomobilov, več tankov in blindiranih avtomobilov ter mnoge pehotnega orožja, municije itd.

Sovražni bombniški odredi so 20. t. m. ponovno napadli Innsbruck. V arditih letalskih bojih nad Alpami in s pomočjo flakartilerije je bilo zbitih 20 sovražnih letal. Nemška letala so medtem bombardirala cilje v južozapadni Angliji.

Počeniš z 20. decembrom so se razvili ob jadranski obali v Južni Italiji močni angleški napadi, ki so se pa zrušili pred našimi postojankami v uničujočem ognju. Nad Sredozemskim morjem je bilo zbitih skupno 18 sovražnih letal. Pri sovražnem terorističnem napadu na stanovanjska področja mesta Bremen je bilo v težkih letalskih

bojih zbitih najmanj 45 sovražnih bombnikov. 20. t. m. zvečer so angleške letalske sile napadle področje Rhein-Main. Težka škoda je nastala zlasti v mestih Frankfurt a. M., Offenbach in Mannheim. Nemška obramba je zbila 49 štirimotornih bombnikov. Nad zasedenim zapadnim ozemljem je izgubil sovražnik še štiri letala. Tako je izgubil sovražnik po še nepopolnih podatkih 98 letal, med njimi najmanj 89 štirimotornih bombnikov. S tem so izgubili Anglo-Amerikanci zopet okrog 900 mož letalskega osoblja. Nemška letala so v noči na 21. december bombardirala cilje v področju ustja Temze.

□ Boljševizem sega po italijanski deč. Iz Milana poročajo: Sedaj, ko so na tisoče Italijanov nasilno deportirali v Anglijo in v Severno Ameriko, kjer delajo zlasti v rudnikih, hočejo se predlog Moskve spraviti tudi Italijansko deč. med 4. in 15. letom v Sovjetsko Unijo, kjer naj bi ta deca uživala sadove boljševiške vzgoje. Ta rimska vest, ki so jo potrdili tudi v Bernu, spominja po mnenju upravičeno razburjenega Italijanskega tiska na barbarsko deportacijo tisočih španskih otrok v sovjetski »raje«. Od tistih španskih nesrečnih otrok, ki so jih za časa španske meščanske vojne spravili v Sovjetijo, večina ni več videla ne staršev in ne domovine.

□ Sodišče za zaščito države v Albaniji. Albanska vlada je ustanovila posebno sodišče za zaščito države. To sodišče bo sodilo vsem zločincem zoper varnost države in naroda. Vlada pravi, v svoji utemeljitvi, da je ukrep naperjen v prvi vrsti proti inozemskim elementom in agitatorjem.

□ Posebna izdaja lista »Daily Mail« za New York. Londonski dnevnik »Daily Mail« bo po vseh iz Anglije v kratkem času izdal posebno tedensko izdajo v New Yorku. Ta izdaja naj bi nekako »pospeševala« anglo-ameriške odnose.

Druck und Verlag Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. - Verlagsleitung Egon Baumgartner Haupt-schriftleiter Friedrich Golob alle in Marburg/Dran Badzasser

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Anzahl der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsbeldes.

General Nedič je obračunal s Titom

Srbski narod se bori proti boljševizmu in angleškemu izdajstvu

Srbski ministrski predsednik general Nedič je imel v ponedeljek po radiu govor, namenjen srbskemu narodu. Izvajal je med drugim sledeče:

Tito je danes ljubljenec Moskve in Londona, ki tekmujeta v tem, kdo izmed njiju se bo Titu bolje prikupil. London koraka na čelu. Kakor je nekdo postal Draža Mihajlovič brigadni, divizijski in armadni general, šef generalnega štaba in vojni minister ter poveljnik jugoslovanske vojske, tako je postal Hrvat Josip Broz čez noč general, maršal, komisar za narodno obrambo in vrhovni poveljnik boljševiških sil v Jugoslaviji. Angleži se namreč niso preliili dovolj srbske krvi.

Leta 1941 — tako je nadaljeval Nedič — so nas preslepili in nas potegnili v vrtinec vojne s rlatimi obljubami. Pustili so nas na cedilu, tako da smo se morali sami boriti z velikim nemikim Reichom. Takrat smo izgubili državo, svobodo in kralja.

Leta 1942 so si izmislili jugoslovansko vojsko v domovini. Draža Mihajlovič so kot vrhovnega poveljnika vseh čet v Jugoslaviji pahnili v upor proti Nemcem.

1943: Še vedno je bil Draža Mihajlovič ljubljenec Londona. On je vse, vojni minister, šef generalnega štaba in vrhovni poveljnik, toda vse to je dotlej, dokler je povzročal upore. Ko ni mogel ničesar več dati, so ga likvidirali in oslepili. Njegova naloga je bila končana. Sedaj ne potrebujejo ne jugoslovanskega kralja, ne jugoslovanske vlade in ne Mihajloviča, ki jih zasledujejo. Tito jim je danes vse. Tito deli deželo in mesta, on imenuje vlado in ministre, on deluje tudi ustavo, ki ne omenja ne kralja in ne monarhije.

So ljudje, katerim ne smemo verjeti. Če govorijo, lažejo. Kadar pa molčijo, že razmišljajo o tem, kako bodo lagali. Tako so tudi narodi, ki so tako perfidni, da njih beseda ne vredi niti pare, ker so lažljivci in sleparji. Taki so bili Angleži že od nekdaj, tudi so in bodo tudi vedno ostali. Srbski narod želi ostati samo kot srbski narod. Pred Hrvatom Titom se srbski narod niti ne bo skrival, niti se mu bo uklonil. Boljševizem nima nikakih zvez s srbskim duhom ali pa s srbsko kulturo. Srbski narod se bo boril do zadnjega zdihljaja proti Titu in komunističnim pestolovcem, da bi tako obvaroval rodbino, hišo in vero prednikov.

Širite Štajerskega Gospodarja!

PK-Kriegsber. Schilling (Sch).

Nach der Einnahme der Insel Samos.

Am 22. November fiel mit der Kapitulation von Samos die letzte Sporadeninsel in der Ägäis in deutsche Hand. Mehr als 6000 Badoglio-Truppen streckten, von ihren »englischen Bundesgenossen« im Stich gelassen, die Waffen vor unseren siegreichen Truppen. — Unser Bild zeigt: Eichenlaubträger Generalleutnant Müller, der die Operationen gegen Samos leitete, besichtigt mit Major von Saldern, der für seinen tapferen Einsatz auf Laros mit dem Ritterkreuz ausgezeichnet wurde, deutsche Transporteinheiten in einem Hafen von Samos.

Svarilni znaki pri pojavu sovražnih letal

Kako se razlikuje znak »Fliegeralarm« od znaka »Öffentliche Luftwarnung«?

O pomenu svarilnih znakov, ki se dajejo pri pojavu sovražnih letal, še vedno ni povsod jasnosti. Da se izključi vsaka pomota, se dodatno k že izdanim predpisom v nastopnem razgledu in objasnjuje sledeče:

»Fliegeralarm« ali »letalski alarm«.

Znak »Fliegeralarm« je znak, ki se daje s tuljenjem sirene, in sicer z dvigajočim in padajočim glasom in traja eno minuto. Ko se čuje ta znak, se mora prebivalstvo, ne ostraže se, ali je dan ali noč, pokoravati predpisom, ki so določeni za te slučaje. Prav posebno se mora prebivalstvo takoj podati v letalska zaklonišča.

»Öffentliche Luftwarnung« ali »javno letalsko svarilo«.

Znak ali signal »Öffentliche Luftwarnung« ni niti predvarilo in tudi nikakšen predalarm. Svarilni znak »Öffentliche Luftwarnung«, ki se daje s tuljenjem sirene s trikratno ponovitvijo trajnega in enakomernega glasu, ki traja po kakih 15 sekund, pomeni, da je v kratkem računati s pojavom sovražnih letal.

Ta znak se razlikuje od znaka »Fliegeralarm« v tem, da se ne računa na večji letalski napad. Zato se pri znaku »Öffentliche Luftwarnung« ne ustavlja promet in dela, temveč ves promet in delo v gospodarstvu se nadaljuje. Znak se pa daje v namenu, da bi se javnost spomnila na večjo pozornost. V ostalem se pa prebivalstvo, v kolikor ni v poklicih zaposleno, in ako to samo želi, lahko poda tudi v zaklonišča, posebno tedaj, če obstreljuje naša flak-artilerija sovražna letala. Mnenja je, da signalu »Öffentliche Luftwarnung« mora slediti signal »Fliegeralarm«, je napačno. To se sicer lahko zgodi, če se medtem pojavijo še nova sovražna letala v večjem številu in je pričakovati, da bodo napadala.

Znak »Fliegeralarm« po znaku »Öffentliche Luftwarnung«.

Kadar se pojavi potreba, da se po znaku »Öffentliche Luftwarnung« mora dati še znak »Fliegeralarm«, tedaj mora prebivalstvo takoj v zaklonišča in se v celoti držati predpisov, ki so določeni za take slučaje.

Kakor znaku »Öffentliche Luftwarnung«, tako sledi tudi znaku »Fliegeralarm«, kadar je nevar-

nost minula, znak »Entwarnung« ali »nevarnost minula«, ki traja s tuljenjem sirene po eno minuto v vedno enako glasečem se glasu.

* Uspešno čiščenje Bosne. Uničenje je komunističnih tolp v visokih planinah okrog Sarajeva je bilo uspešno tudi v zadnjih dneh. V času od 1. do 15. decembra so našli 2198 mrtvih banditov in 3341 ujetnikov. Nemške in hrvatske čete so zaplenile 106 topov, številne tovorne avtomobile, konje in mnogo materijala.

PK-Kriegsber. Paul (Sch).

Ein Benzinzug ist eingetroffen.

Auf einem frontnahen Bahnhof im Raum von Kiew ist ein Tankzug mit Treibstoff eingetroffen, der nun in Kanister und Fässer umgefüllt wird.

Unser Doktor erhält das E. K. I.

Oberarzt als Stosstrupplührer — Der beste Kamerad der Grenadiere

Von Kriegsberichterstatter Fritz Thost.

PK. Ärzte sind Erhalter und Handlanger des Lebens. Hier an der Front, wo oft das Schicksal mit harten Schlägen ein vielfaches junges Dasein trifft, ist ihr Wirken von besonderer Bedeutung. Rasches, entschlossenes Zugreifen, ja soldatisch bereit Einsatz haben ihre Arbeit oft immer gekennzeichnet als allein fachliches Können, denn eine erst wirksame Hilfe in vorderster Front ist mehr wert als eine außerordentliche Behandlung im fernem Lazarett, wenn es oft zu spät ist.

Gerade der eben verwundete Landser ist so dankbar, wenn er bereits hart am Rande der Schlacht in sichere Hände gerät, wenn ihm auf der Grenze zwischen Leben und Tod einer begegnet, der nur für ihn da ist. Nein, seelisch gesehen, ist dieses Gefühl des Geborgenseins bei vielen schon die halbe Heilung.

Krankenträger und Sanitätsdienstgrade können sich gerade bei blutigen Kämpfen nur wenig den Schwerverwundeten widmen. Ihre Arbeit ist nur eine größte Hilfe und Linderung der Schmerzen. Der den Verwundeten entgegenkommende Arzt dagegen wirkt wie ein lebhaftes Wunder auf sie ein, denn er ist der erste, dem sie begegnen, der eigentlich nicht im Sinne des Krieges vernichtet, sondern aufbaut, er ist ein Träger des Friedens, der Hilfe und Heilung.

Völlig von dieser Aufgabe durchdrungen, gab der junge aus Saarbrücken stammende Arzt Walter T. seine bakteriologischen Studien auf und lernte rasch um auf Chirurgie. Sein altes Steckenpferd und die Beziehungen zur Universitätsklinik in Würzburg hätten ihm bestimmt ein Arbeitsgebiet weiter hinter der Front eingeräumt, aber er wollte in diesem höheren Sinne eines Handlangers des Lebens in vorderster Front dienen.

Wie ernst er diesen Dienst in den harten Jahren des Ostfeldzuges nahm, kann uns jeder noch Überlebende seines Regiments bestätigen. Der Doktor gilt vielen als unverwundbar, weil er so oft sein Leben für die hilflosesten aller Geschöpfe im Kriege, für die Schwerverwundeten, einsetzte. Im Stellungskrieg am Mius baute er sich selbst seinen Bunker hart an die HKL, und als damals

am 9. Juni unsere Grenadiere den sowjetischen Brückenkopf einschlugen, war er jedem Verwundeten so nahe, daß die Spezialfälle unter ihnen bereits über Krankenwagen, Fieseler Storch und Ju 52 nach neun Stunden in den Betten deutscher Lazarette lagen. In den folgenden Abwehr-, vor allem aber Nachhutkämpfen nördlich der Asow-Meeress aber entfaltete er seine volle Kraft.

Drei Bilder bleiben den Grenadiern unvergänglich und haben den Doktor für alle Zeiten in ihr Herz aufgenommen:

Absetzen vom Feind Schlammige Rollbahn. Jeder denkt an sich selbst, jeder an seinen Wagen. Es dämmert schon. Der Weg aus der Umklammerung nach dem Westen ward freiekämpft. Die Opfer dieses Kampfes, unsere Pioniere, liegen noch im Sumpf, weitab, viele verwundet. Vergessen? Nein, auch wenn ihr Arzt gefallen ist, dann springt eben unser Doktor ein. Ungeachtet jeder drohenden Gefahr, halt er den Letzten heraus.

Nachhut? Wer bildet über den Kalmius die Nachhut? Unser Doktor mit drei Krankenkraftwagen und einem Lkw, um ja alle Verwundeten und Marschkranken aufzuladen.

Und als der hartgekämpfte Ort bereits in Feindeshand ist, die zurückgebliebenen Schwerverwundeten schmerzen ihn. Und wenn es der Fahrer nicht selber waqt: unser Doktor steuert selbst mitten hinein ins Dorf. Am Dorfrand trifft er versprengte Grenadiere, rafft sie zusammen zu einem Stoßtrupp, drückt den Feind zurück und vermag alle deutschen Landser noch zu bergen.

Jeder, der sich je von ihm einmal behandeln ließ, der wird ihn nie vergessen — seine klare, wohlwollende Stimme, seinen scharfen, wie alle Gewebe und alle Gedanken durchdringenden Blick.

In diesem Blick liegt das ganze Geheimnis seines Wesens beschlossen. In diesem Blick offenbart sich nicht nur die Güte und das Können eines sich restlos hingebenden Menschen, sondern spiegeln sich zugleich die tausend und abertausend Dankbarkeiten, die ja zu ihm im Schweigen gelinderter Schmerzen strahlend emporschauten.

Aber es gibt Lagen in einem Krieg, in denen nicht nach dem Soll und Haben gerechnet werden kann, und als der Befehl kam: »Die Aufklärung muß notfalls erzwungen werden«, da setzte sich der Staffelführer selbst in die Kanzel seines Flugzeuges und startete.

Er war losgeflogen, um das unerbittliche Gesetz des Krieges zu erfüllen, die erforderliche Aufklärung »notfalls zu erzwingen«, und weil er der Führer der Staffel war, konnte er diesen Auftrag gar keinem anderen überlassen.

Hauptmann K. ist von diesem Flug nicht mehr zurückgekehrt. Noch Stunden nach der zu erwartenden Landung des Staffelführers haben sie in Sturm und Regen auf dem Feldflugplatz in das Grau der jagenden Wolken gestarrt, bis die Augen brannten, haben sie bei jedem Motorengeräusch einen freudigen Schreck bekommen, hat der Bodenfunke wie besessen in seine Hörmuschel gelauscht. Aber dann mußten sie es sich in ingrimmigster Welt eingestehen, daß der Hauptmann geblieben war.

Man weiß nichts von ihm, ob er von Flak oder Jägern abgeschossen worden ist, ob er wegen eines Schadens notlanden mußte und in Gefangenschaft geriet, ob er in noch schlechteres Wetter kam und an einem Hindernis zerschellte. Nichts weiß man ihm, als daß er hinauszog, um den Auftrag zu erfüllen und nicht mehr wieder kam.

Nach einigen Tagen aber stand der Hauptmann K. noch einmal vor der Staffel, um einen letzten Appell an seine Männer zu richten. Er war es nicht selbst, er konnte es ja nicht sein — es war sein Gesicht, der aus Worten seines Nachfolgers sprach, aus einem Brief, den man im Nachlaß des vom Feindflug nicht zurückgekehrten Staffelführers gefunden hatte. Der Brief war in der Nacht vor dem letzten Flug geschrieben worden, und als er verlesen wurde, da hatten die harten Männer Tränen in den Augen. Der Hauptmann aber setzte damit in sich und allen Flie-

gerkameraden, die vor ihm geblieben waren und nach ihm noch bleiben werden, ein Denkmal, wie man es schöner kaum finden dürfte. Der Brief lautete:

»Soldaten der Staffel!

Ich habe oft vor Euch gestanden und einer Besatzung gedacht, die in vorbildlicher Pflichterfüllung und im Einsatz bis zum letzten warm Feind geblieben ist. Diesmal hat es mich erwischt, und ein anderer steht vor Euch, um Euch diesen letzten Appell eines Chefs an seine Staffel zu verlesen.

Kameraden! Wir stehen in einem Titanenkampf, der nur Sieg oder Vernichtung kennt. Wir stehen in diesem Kampf mit dem Bewußtsein, unsere heiligsten Kulturgüter, unser Volk, unser heiliges Deutsches Reich, unsere Frauen und Kinder zu verteidigen. Dieser Kampf kennt keinen Kompromiß, und das Ziel rechtfertigt jedes Opfer. So bitter für den einzelnen diese Stunde ist, die ihn aus den Reihen der Staffel reißt, so wenig wichtig ist es, daß gerade er das Glück hat, diesen Kampf zu überleben. Wichtig ist allein, daß unserem Volk, unseren Kindern die Zukunft erhalten und gesichert bleibt. Das wird Bestand haben, auch in hundert Jahren, wenn längst unsere Namen alle vergessen sind und die Schmerzen und die Trauer unserer Lieben in der Heimat von der Zeit gelindert und gelöscht sein werden. Wenn nur das Reich besteht — alles andere ist unwichtig!

Jungens! Wenn ich heute noch diese Worte an Euch richte, vielleicht ohne selbst noch das Leben zu haben, so deshalb, weil mir meine Staffel als Ganzes und darüber hinaus jeder einzelne von Euch, auch die »Schlote« unter Euch, ans Herz gewachsen ist in den Monaten, die Ihr mir anvertraut ward. Und weil ich nicht ohne Gruß von Euch gehen will.

Haltet mir die Ohren steif, auch wenn es mal wieder hart, ganz hart kommt. Denkt immer daran: Der einzelne ist nichts, das Reich ist alles! Und vergeßt mir nie, niemals, was ich Euch ans Herz legte, als ich das erstmal zur Staffel sprach: Ich verlange von Euch Haltung, Disziplin, Ehrlichkeit und Pflichttreue!

Es sind mir viele von der Staffel auf dem schweren Wege, auf dem letzten Flug vorangegangen, und vielleicht wird mir und meiner Besatzung noch mancher folgen. Haltet die Ohren steif, wie sich das für einen rechten deutschen Soldaten geziemt, und laßt Euch nicht unterkriegen! Und bleibt dem deutschen Volk und unserem Führer treu! Dann braucht Ihr nicht Tod noch Teufel zu fürchten!

POLITICNI DROBIZ

□ Vatikan je razburjen. V Vatikanu so po vseh iz Rima razburjeni, ker še vedno nimajo nikake zveze s cerkvenimi oblastmi v Južni Italiji, v kolikor je zasedene po Anglo-Amerikancih. Vsi dosedanji poskusi Vatikana glede vzpostavitve teh zvez so bili zaman. V Vatikanu so mnenja, da gre odklonilo stališče Angležev in Amerikancev v tej zadevi na rovaš sovjetskih uplovov.

□ Belgrajski sodba o Titu in njegovi »vladi«. Povodim imenovanja Titove »šumske vlade« je izdala srbska vlada generala Milana Nedića sledečo objavo: »Komunistična klika Ivana Ribara in Josipa Broz-Tito nima niti pravne niti politične podlage, da bi smela govoriti v imenu srbskega naroda. Ta takozvana »jugoslovanska vlada«, postavljena po nalogu Moskve podpirana iz Londona in Washingtona z namenom, da bi tvorila novo oporišče za komunistično delovanje na področju, ki ga hočejo zavzeti sovjeti, je dejansko skupina poklicnih teroristov v službi Moskve. Ti teroristi ogrožajo s svojim nasiljem mir in obstoj vseh balkanskih narodov, v prvi vrsti pa srbskega naroda, ki je na vsem svojem nacionalnem področju v boju s komunističnimi elementi.

□ Roosevelt je zopet doma. Reuter poroča, da se je prezident Roosevelt, ki je bil na znani konferenci s Churchillom in Stalinom v Teheranu, srečno vrnil v Washington. Vsi trije državni poveljari so potovali z letali.

□ Tito je bil poveljnik v španski državljanski vojni. Po časopisnih poročilih je bil znani »maršal« Ribarjeve »vlade v gozdovih«, Josip Broz v španski državljanski vojni, kjer je zavzemal položaj višjega poveljnika. Tam si je pridobil tudi prakso in znanje, kako je treba terorizirati civilno prebivalstvo, ki odklanja partizanske metode.

Der letzte Appell

Ein nachgelassener Brief
des Hauptmanns K.

Von Kriegsberichterstatter H. Hempe.

PK. Das ist die Stunde zwischen den Einsätzen. Wir sitzen auf einem schiefen Bänkchen, an einem noch schiefen Zaun vor dem geduckten, altersmorschen ukrainischen Dorfhaus. Vor unserer Unterkunft können wir auch sagen. Die ganze Staffel ist auf das Dörfchen aufgeteilt, in jeder Hütte wohnen einige, und da diese Hütten untereinander sehr ähnlich sind, ist es mitunter nicht leicht, sein eigenes Quartier zu finden.

Die Rede geht von Hauptmann K., dem Staffelführer, der vor einiger Zeit vom Feindflug nicht zurückgekehrt ist. Ich habe den Hauptmann nicht mehr kennengelernt, weil ich erst später zur Staffel gekommen bin. Aber ich habe soviel von ihm erzählen gehört, daß er mir bekannt und vertraut wäre, wenn er jetzt hier in unserem Kreis vor dem geduckten Häuschen sitzen könnte, um mit uns Melonen zu essen.

Ich weiß von seinem Ende. Das war in den Tagen, als die schlechte Wetterlage ein Fliegen schier unmöglich machte, so tief hingen die Wolken und so regenweich waren die Plätze. Was sollte ein Fernaufklärer da schon erreichen, dessen Tätigkeitsfeld die höchsterreichbaren Höhen sind, wenn unter ihm in noch nicht tausend Meter eine geschlossene Wolkendecke einen Vorhang vor die Erde zog? Sollte er etwa unter tausend Meter Höhe, tief in Feindesland, allein auf sich gestellt, eine sichere Beute der Flak und der Jäger werden? Damit war der Auftrag nicht erfüllt, aber die Besatzungen und die Flugzeuge waren verloren.

Der Hauptmann äußerte seine Bedenken, er war ein alter Fernaufklärer und wußte genau, was er riskieren durfte, um einen Erfolg zu haben.

Anglija je prevarala narode evropskega jugovzhoda

Anglija nima več izgledov, obnoviti svoje gospodarstvo na Balkanu — Belgrad: Eden je kriv propasti Jugoslavije

Na drugem mestu objavljamo tehtno sodbo, ki jo je izrekla Nedičeva srbska vlada na naslov »Titove vlade«. Je pa bilo tudi takoj razumljivo, da je srbska vlada kot prava predstavnica zdravega kmečkega elementa Srbije, morala nujno reagirati na postavljanje šumske vlade. Kmet je še sam po sebi nasprotnik komunističnih tolp, ki samo ropajo, plenijo in požigajo. Nedičeva obsodba Titovih banditov je jasna in nedvoumna. To zlasti tam, kjer jih imenuje »skupino profesionalnih teroristov v službi Moskve«.

V tem oziru — to ugotavlja tudi nemški tisk — vlada od Zagreba do Soluna eno samo mnenje. Zaslepljeni oficirji, ki jim je bilo zarotništvo mlaknejša zadeva kot pravi vojaški duh, so se zvezali s komunističnimi agenti in tako vede ali nevede spravili Balkan v nesrečo. Če je Anglija prvotno še mislila, da ji bo uspelo z intrigami in s financiranjem zarotništva po letu 1941. izgubljenemu gospodarstvu na Balkanu zopet izvojevati, se je brido prevarala.

S pobožnjaško hlmbo javlja londonska »Times« iz Ankare, da so v Turčiji zaskrbljeni radi »ne-

mira« na Balkanu. V resnici pa ni nikakega nemira, samo tolpe se pač izživljajo v oddaljenih področjih. Dopisnik stare teške ugotavlja z nekako žalostjo, da se ti motilci miru očitvidno ne morejo sprizniti med seboj. Posledica da bo baje kaos. Tu je prišla do pravega izraza vsa zadržana Angležev glede neuspeha tolovajstva na Balkanu. Svojega cilja niso dosegli, ker so sile reda v srbskem in grškem narodu jačje nego sile nereda. Komunistični banditi so politično izolirani in pri vseh poštenih ljudeh osovraženi.

Vsem je še v živem spominu zahrbtna diplomatska igra Anglije na Balkanu. Srbski list »Novo Vreme« imenuje Edena krivca glede poloma bivše Jugoslavije. Sleparije, ki jih je izvršila Anglija napram srbskemu narodu, so naravnost neverjetne. S tem, da se je Anglija odpovedala razkralju Petru, je poučila še tiste zadnje slepce, ki so verovali »odkritosrdni Angliji«. Zares, Anglija v zadnjih sto letih ni podprla nobenega naroda na jugovzhodu Evrope. Zgodovina angleške diplomacije na Balkanu je zgodovina neprestanega političnega sleparstva.

Maršal Petain na svojem mestu

Kakor poročajo nemški listi iz Pariza, je sovražna agitacija nedavno zatrjevala, da je maršal Petain odstopil kot državni poglavar Francije, oziroma, da namerava odstopiti svoje mesto kakemu nasledniku. Anglo-ameriška agitacija se je poslužila kaj hitro te vesti, da bi zanesla negotovost v vrste Francozov. Pri vsem tem je zanimalo, da se je sovražna agitacija poslužila dveh različnih tendenc. Po eni strani so zatrjevali v anglo-ameriškem taboru, da izvajajo Nemci na maršala Petaina »pritisk« in da se takorekoč prisilno umika s svojega položaja. Na drugi strani pa so hiteli zatrjevati, da je Petainov odstop težak udarec za Nemce, ki ga morajo nagovarjati z vse spretnostjo, da bi le ostal na svojem mestu.

Vlada v Vichy-ju se doslej ni zmenila za ta sovražni agitacijski manevar. Agitacijski naklepi sovražnega tabora so namreč tako pogosti in različni, da jih ni možno meriti z resnimi merili. Te dni pa je maršal Petain nekako sam dempetiral vse sovražne laži v zvezi z njegovim »odstopom«. Imel je namreč pred par dnevi razgovor z zastopniki informacijskega ministertva, ki so se vrnili v Vichy s svojega službenega potovanja po francoskih pokrajinah. Ti zastopniki so poročali maršalu, da se še najdejo Francozi, ki verujejo sovražni agitaciji. Nato je izjavil maršal Petain nedvoumno: »Govorijo, da se želim umakniti. To je napačno. Obljubil sem, da bom ostal na svojem mestu. To obljubo bom držal do konca, kajti moja naloga še ni končana.« Tako se je zopet lepo razblinila pena iz mlince sovražne agitacije. Isti zastopniki so potrdili tudi vse lažnjivost sovražne agitacije glede Petainovega zdravstvenega stanja. Maršal je napravil na imenovane zastopnike s svojo svežestjo najboljši vtis.

Kakor poroča ameriška agencija »United Press«, so razni nemški listi, ki govorijo o nekaterih angleških načrtih. Tako nameni se v ostalem podjetju tudi belgijskim emigrantom v Londonu. Tako piše list »Daily Sketch«, da so emigrantje pripravljene položiti usodo Belgije kot članice angleškega imperija ob gotovih jamstvih (morda za špe emigrantov) v roke Anglije. Sklicujejo se zlasti na neki govor, ki ga je imel »informacijski minister« Delfosse, član belgijske emigrantske klike v Belfastu. Mož je dejal, da je ni sile, ki bi bila razen Anglije sposobna zavarovati bodoči mir v Evropi. »United Press« pripominja, da bi bilo preuranjeno, soditi še na osnovi teh izjav, da hoče Belgija vstopiti v Britanski imperij. To je res! Toda dejstvo, da se s takimi stvarmi igračkajo ne samo razni bežni elementi v Angliji, temveč tudi mnogi angleški imperialisti,

govoril za sebe, saj je tudi general Smuts v svojem govoru pred angleškim parlamentom odkril zavoso in priznal, da si želi London ustvariti svojo »glazijo« v zapadni Evropi.

Nezaupljivost londonskih Poljakov

Ko je pan prezident dr. Beneš — prezident brez republike, naroda in države — v Moskvi sklepal s Stalinom in Molotovom »pakt s Sovjetsko Unijo«, je vedel ves nemški in tudi objektivni nevtralni svet, da gre za ajla spretno komedijo z lhamnicami, na katerih naj bi se ujele še druge emigrantske ptičice. Navidezna pogodba med Benešem in oblastniki v Kremliju je le nekaka pravna farsada, ki naj bi privabila vse neumneže in puhloglavce v emigrantskih krogih k sklepanju sličnih pogodb v svrhu izvršitve samomorja. Anglija se je pa že prej napram Stalinu obvezala, da mu bo dobavljala emigrantsko živino za njegovo klanico.

Za Čehi naj bi sedaj sledili Poljaki. Že iz prejšnjih razgovorov bi v Moskvi radi videli globok poklon Poljakov pred Kremlijom. V Teheranu je šlo beje vse zelo »gladko«, samo sovjetsko-poljsko razmerje je ostalo kot odkrit spor, odprto vprašanje. So narodi v Evropi, ki vedo, kaj je boljševizem. Španjolci so uživali sadove iz sovjetskega »paradiža« v tolikem obsegu, da jih danes nikdo na svetu ne more prepričati o »pohlevnosti« že davno preobraženega komunizma. Da je boljševizem volk v ovčji koži, vedo tudi Poljaki, ki so leta 1940 najprej doživeli klanje v pokrajinah, ki si jih je po porazu Poljske ukradla Sovjetija. Pa tudi groze iz katynskih grobov je londonskim poljskim emigrantom šinila s toliko močjo v kosti, da je nikakor ne morejo pozabiti.

Moskva hoče podreditve Poljakov, ker gre za njene odnose do zapada. Poljaki v eksilu potevljajo vedno ena in ista vprašanja, in Moskva molči z razumljivo trdovratnostjo. Tako n. pr. sprašujejo venomer, zakaj Sovjetija sedaj, ko so katynski grobovi s Smolenskom vred pod njeno kontrolo, ne pripusti kake poljske ali zavezniški komisiji pregled ozemlja, kjer so pokopali tiste tisoče ubitih poljskih oficirjev. Ker Moskva s krvjo do obraza omadeževana, molči, smatrajo Angleži, da gre za trajen konflikt med Poljaki in boljševiki; za spor, ki ga bo le zelo težko rešiti. Angleži tudi dobro vedo, da tvori ta spor veliko obremenitev vesti zaveznikov. Istočasno pa smatrajo takojšnje in popolne podreditve Poljakov Kremliju kot edini izhod. Poljaki pa ne marajo nikake brezpogojnosti, kakor jo dikтира Kremliž ob sviranju angleških strop. Sedaj, ko je

Beneš v Moskvi izdal češko ljudstvo, pritiska Anglija s podvojeno silo na poljske emigrante, naj sledijo Beneševemu primeru. V to svrhu je Eden pozval k sebi poljskega »zunanjega ministra« Romerja, da bi ga nekako prisilil, naj se vda vabljivim glasovom iz Moskve. Londonski Poljaki so že parkrat poskušali premagati svoj gnjev proti vsemu, kar je boljševiškega, da bi se tako nekako uvrstili kot eden izmed »združenih narodov« v vrste sovražnega tabora. Toda, ko se spominjo na Katyn, jih objame groza, kakor jo čuti vsak kadar mu politruk nastavi na tilnik hladno čev svoje pištole. Druge emigrantske skupine gledajo na londonske Poljake, kaj neki bodo storili. Če Poljaki ne gredo v Moskvo sklepali pogodbe z boljševiki, se bodo ustrašili tudi drugi emigrantje. Poljaki imajo namreč izkušnje. Anglija sicer pritiska, toda poljska odločitev naj bi bila svobodna. Tako zija med Poljaki in boljševiki prepad, prek katerega je položila plutokracija tanko desko premojitve.

Tudi Čangkajšek se je uklonil Moskvi

»Völkischer Beobachter« je objavil zelo zanimiv prikaz najnovejše prelevitve kitajskega maršala Čangkajška. Po tem prikazu je Čangkajšek svoječasno paktiral s komunisti, nato je spletkaril proti komunistom. Mož si je pozneje zopet premislil in je sklepal z boljševiki nove pakte. V zadnjem času pa je poslal proti komunističnim oddelkom, ki so mu hoteli odreči pokorščino, svoje čete. Sedaj pa se je Čangkajšek zopet spremenil. Na konferenci v Kairu je namreč dobil v razgovorih s Churchillom in Rooseveltom nove navodila. V smislu teh navodil se kitajski maršal sedaj zopet približuje Moskvi.

Znano je, da so se spričo nepreglednosti kitajskega ogromnega ozemlja v nekaterih pokrajinah ali v njih delih vgnezdili razni komunistični lokalni činitelji, ali pa kar naravnost moskovski agenti. Centralna vlada v Čungkingu pa se je z ozirom na vojskovanje z Japonci vedno trudila, premagati tako nastalo raztrganost. V svojih akcijah proti tem komunističnim pojavom pa Čangkajšek ni prej nikoli prosil, vsi njegovi poskusi so nosili žig kategoričnih zahtev. Po konferenci v Kairu pa se je to bistveno spremenilo. Čangkajšek je poslal enega izmed svojih generalov k poglavarjem raznih komunističnih posebnih vlad in jim je sporočil, da ima napram njim samo »bлаготное namene«. Zaprotil je komunistične pravke, da naj ne bodo preveč občutljivi glede vladnih ukrepov. To je bilo pravo opravičilo in obljuba obenem. Očitvidno je, da sta dala šefa plutokracije Čangkajška mišljaj, naj se pokori moskovskim zahtevam, če hoče imeti v bodoče zavezniško pomoč.

Najnovejša spreobrnitev maršala Čangkajška se je pa odigrala izračunano v trenutku, ko objavlja anglo-ameriški tisk nek članek njegove soproge. V svojem članku je gospa Čangkajškova hudo udrihala po boljševizmu in je ostrina tega članka v čudovitem protistovju napram pomirljivosti, s katero je obsul boljševike njen soproj. Gospa Čangkajškova se v svojem članku uvodoma bridko pritožuje nad postopanjem plutokratov, obenem pa ugotavlja, da Kitajska ne ljubi komunizma, in da si ne želi njegovega razširjenja na Kitajskem. Čangkajškova Kitajska hoče po njenih besedah napraviti prostora priyatnemu kapitalu, kajti ta kapital razvija individualno iniciativno. Mimo tega so Kitajci dovolj veliki realisti v priznavanju fundamentalnih dejstev. Treba je namreč vedeti, da je gospa Čangkajškova članica silno bogate in uplívne rodbine Sung in da se ima zahvaliti za svoj visok položaj samo zvezi z velekapitalom v Angliji in Ameriki. Potdoba je torej, da je politično zadržanje vlade v Čungkingu nekako zmešano. Izgleda tudi, da igra maršal in njegova uplívna soproga vsak svojo posebno diplomatsko vlogo. Članek gospe Čangkajškove — tako sodi »Völkischer Beobachter« — je vsekakor dokaz, da se v Kairu niso dogovorili, nego da so Kitajsko samo prepovrili. V tem le značilnost najnovejše izpreobrnitve maršala Čangkajška.

Zatemnitev od 26. do 31. decembra 1943 od 16.45. do 7. ure

Scharl-Bilderdienst (Rostochi)-Autoflex

Von zwei hilfreichen Schwestern unterstützt, begibt sich ein genesender Soldat zu seinem Kameraden, um mit ihm gemeinsam den Weihnachtsabend zu verbringen

V nastopnem prinašamo božična in novoletna voščila Spodnještajercem, ki služijo kot vojski Führerja in domovini po raznih frontah in garnizijah širom Evrope. Čestitke so namenjene vsem sorodnikom, prijateljem, znanem, Spodnještajercem in bralcem »Stajerskega Gospodarja«, doma in v tujini. Škarpine imen objavljam v odstavkih, kakor smo jih prejeli:

Franz Drobnak in Franz Galuf iz Ponigl-a pri Cilliju. — Franz Kamenik in Franz Atschko iz Martina am Bachern. — Franz Doltschak iz Fraßlana. — Franz Klantschnik iz Gonobitza. — Franz Gaberscheck iz Rohitsch-Sauerbrunna. — Josef Lowenschnik iz Cillija. — Alois Paer iz Krainburga. — August Grasser iz Wöllana. — Franz Ropas in Franz Belschak iz Anhensteina.

Johann Stelek in Franz Lapach iz Marburga. — Al. Kriechanetz iz Brunnordorfa pri Marburga. — Franz Lorber in Gabriel Kröll iz Zellnitza pri Marburga. — Johann Sorko iz Gamsa pri Marburga. — Anton Tschoder iz Gradischa. — Johann Wranz iz Lorenzena. — Peter Kolar iz Wucherna. — Josef Kotnik iz Hohlensteina. — Anton Turin in Franz Michelitsch iz Pölttschacha. — Josef Hyschen iz Lindenhofa. — Martin Strehcar iz St. Martina. — Johann Glodesch iz Kötscha. — Stand Mahowatschek iz Hagaua. — Gasper Dobaj iz Roßbacha. — Viktor Nagelitsch iz Hohlensteina. — Karl Gatschnik iz Jahringa. — Anton Mlahar iz Preichaua. — Fritz Martschitsch iz Feistritza. — Karl Mikelitsch iz Rohitscha. — Josef Urbitsch iz Lichtenwalda. — Alois Wabnik iz Wucherna. — Johann Ruprecht iz Saldenhofena. — Josef Wacter iz Gonobitza. — Anton Kosiker iz Wellensteina. — Karl Ottorepetz iz Bärentala. — Anton Granchitz iz Jakoba. — Josef Zahell iz Krainburga. — Anton Podjavorstschek iz Waldegga. — Ludwig Kroppe iz Zellnitza. — Leopold Lamut iz Gonobitza. — An-

ton Juchart iz Hagaua. — Milan Nagelitsch iz Kunigunda. — Johann Suppan iz Ablinga. — Anton Oreschek iz Lukowitza. — Josef Porotschnik iz Lindendorfa. — Franz Skerbisch iz Pulsgaua. — Max Tschreschner iz Lorenzena. — Alois Kosodetz iz Ranzenberga. — Stefan Merstownik iz Waldegga. — Franz Kossitz iz Marburga.

Josef Sotoschek, Josef Petschnik in Matthäus Planinz iz Kopreunitza pri Reichenburga. — Anton Gubenschek in Bokalitsch iz Pilstaina in Lasitz. — Franz Bibitsch, Franz Schkol in Anton Miklausin iz Pischezen. — Josef Ferlesch, Johann Plachuta, Karl Romich, Franz Schibal in Franz Muserlin iz Weichsdorfa. — Beno Srebre, Josef Brgles, Josef Schigert, Viktor Koschir in Josef Seibert iz Hagau-Hohlensteina. — Stefan Fraß, Franz Petek in Franz Danko iz Marburga. — Johann Jordan, Johann Jesch in Stanislaus Dolar iz Cillija. — Anton Miklauschin iz Egidia pri Wöllanu.

Franz Kraschowetz in Martin Tainschek iz Fraßlana. — Vinzenz Tschernogoi iz Rohitsch-Sauerbrunna. — Josef Balt iz Sawodena. — Ernst Plewtschak iz Cillija.

Franz Speglitsch in Emil Aschenberger iz Cillija. — Stanislaus Omachen iz Stockenhammerja. — Martin Schaberl iz Erlachsteina. — Fritz Schoter, Franz Resnik in Paul Seme iz Tüfferja. — Alois Staritsch in Franz Gregorz iz Schönsteina. — Josef Waschl iz Heilensteina. — Karl Obres iz Harta. — Max Pinteritsch iz Kaaga. — Franz Schlender in Johann Putschiwatschek iz Windischlandsberga. — Alois Molitschnik iz Leutscha. — Wilhelm Tepesch iz Königsbrunna. — Filip Owonitsch iz Greise. — Anton Ropas iz Franza. — Franz Sketa iz Fraßlana. — Adalbert Kopuschar iz Sachsenfelda.

Friedrich Wode iz Pettaua. — Emil Mlaher, Stefan Peter, Martin Widowitsch in Josef Supanitsch iz Treuna. — Ferdinand Kramberger iz Strahlecha. — Stanislaus Belschak iz Jörgendorfa. — Franz Preloschnik iz Lorenzena pri Pettau-u. — Jakob Masten iz Friedaua. — Simon Jelen iz Mallenberga. — Ludwig Geist iz Bergneustifta. — Alois Stopnitschek in Johann Puch iz Schilterna. — Max Rebrnag iz Winterdorfa. — Rudolf Petek iz Benediktana. — Franz Benko iz Lotschitschdorfa. — Stanislaus Pleinschek iz Maxaua. — Franz Weselitsch iz Kleindorfa. — Martin Sagorschek iz Worowetza. — Josef Kamenschek iz Thomasberga. — Alois Unak iz Monsberga. — Lorenz Brsolesha iz Sawrittscha. — Franz Klenetschek iz Lichtenegga. — Johann Wirant iz Trifaila. — Franz Kreinz iz Steina. — Stanislaus Seitz iz Ober-Mölniga. — Johann Wukan, Franz Jauschowetz, Rudolf Kautschitsch, Jakob Wratschko, Johann Palutz in Gottfried Schlectzer iz Oberradkersburga. — Franz Plochl in Felix Klobasa iz Negaua. — Johann Schneider, Alois Skofitsch, Franz Hantschitsch in Josef Janitsch iz Wöllinga pri Murecha. — Franz Kraner iz St. Anna. — Friedrich Sewer iz Schutendorfa pri Luttenberga. — Jakob Koroschetz iz Eichmautdorfa pri Bad Radeinu. — Johann Pichler iz Luttenberga. — Ferdinand Erjawetz iz Luttenberga-Steinberg. — Franz Juresch iz Kleinsonntaga. — Alois Zoff iz Schlusendorfa pri Kreuzdorfa, Kreis Luttenberg.

Rudolf Lach iz Sodnetzberga pri Groß-Sonntaga. — Albert Mirkatz iz Windischgraza. — Alois Raspotnik iz Edlingena. — Franz Kokot iz Türkenberga pri Sawrittscha. — Josef Laure iz Rotenbacha pri Windischgrazu. — Alois Strelez iz Prwenzena pri Pettau-u. — Albin Demschar iz Saldenhofena. — Max Heritsch iz Rotweina pri Marburga. — Alois

Bratschko iz Freigrabena pri Marburga. — Herbert Pletschko iz Marburga. — Felix Lepenza iz Saldenhofena. — Anton Kokol iz Friedaua. — Konrad Dokl iz Draawellerja pri Marburga. — Johann Swetschko iz Windischgraza.

Richard Malenschek in Albert Lachner iz St. Veita am der Save. — Stanislaus Hrowatschitsch iz Süßenheima pri Cilliju. — Allons Kollar iz Trennenberga pri Cilliju. — Franz Roßmann iz Ober-Kunigunda pri Marburga. — Josef Goiznik iz Franza pri Cilliju. — Rudolf Joscht iz Lendorfa pri Cilliju. — Stanislaus Koroschak iz Luttenberga. — Alois Karba iz Pittberga pri Pettau-u. — Franz Hochnitz iz Pettaua. — Fritz Swenschek iz Woltzberga pri Marburga.

Josef Krainz, Konrad Piwetz, Leopold Kristl, Michael Muster, Gustl Mlinaritsch, Franz Juchtmann, Franz Petek in Stanislaus Kotschewar, vsi iz Marburga. — Ludwig Kugl iz Frauheima pri Marburga. — Anton Pliberscheck iz Klobza. — Alois Potgreitschek iz Gorizenberga. — Josef Krumpach iz Rohitsch-Sauerbrunna. — Andreas Kobulo iz Pölttschacha. — Ladislaus Ornig iz Jakobstala. — Franz Kristofitsch in Josef Obrownig iz Pettaua. — Max Patotschnik iz Waldegga pri Marburga. — Johann Weinhandl iz Murecka. — Hans Bobownik iz Wucherna. — Anton Sagorz iz Gurhfeld-Dorfa. — Max Fraß iz Oberradkersburga. — Franz Lipowetz iz Altstraßa. — Peter Schiefanetz iz Murecka. — Josef Koroschetz iz Dolitscha pri Mißlingu.

Alois Fuhrmann iz Gattersdorfa pri Plankensteina. — Leopold Prichoschek iz Nesseldorfa pri Reichenburga. — Martin Selitsch iz Reichenburga. — Viktor Lunn iz Nesseldorfa pri Reichenburga. — Johann Diwjak iz Ober-Kunigunda pri Marburga. — Stanislaus Dolinschek iz Hrastniga pri Draga. — Michael Slomschek iz Ponigla pri Cilliju. — Franz Kunei iz Köntssberga pri Rannu. — Oskar Okorn iz Rettie pri Trifaila. — Heinrich Prosenik iz Siegersberga pri Rannu.

Franz Strainschak iz Frauheima pri Marburga. — Johann Mecke iz Kleinpotlowk. — Rudolf Jawornik iz Peggaua. — Franz Wutschnig iz Leibnitza. — Martin Pogljajen iz Trifaila. — Marian Hamerschek iz Marburg-Wurza. — Franz Horwath iz Marburga. — Otmar Pesdirz iz Krantschfelda pri Marburga. — Josef Dobretz iz Anderburga pri Cilliju. — Georg Doppler iz Georzenberga pri Marburga. — Johann Schobe iz Rasta pri Marburga. — Josef Rath iz Gottenberga. — Stanislaus Schischek iz Kunigunda. — Franz Kreinz iz Marburg-Wurza.

Karl Kodritsch iz Pölttschacha. — Franz Wedernak iz Marburga. — Josef Kopinschek iz Trennenberga. — Max Supowetz iz Schönsteina. — Josef Lach iz Bärentala. — Karl Romich iz Fresena. — Johann Plachuta iz Römerbada. — Franz Schibal iz Ponigla. — Josef Sotoschek iz Wosha. — Josef Petschnik iz Kopreunitza. — Matthias Plaintz in Franz Ribitsch iz Pischetza. — Johann Koren iz Königsberga.

Franz Slana iz okolice Pettaua. — Johann Fegusch in Peter Sadrawetz iz Friedana. — Johann Potolschnig iz Windischgraza. — Heinrich Pirsch iz Lapriacha. — Josef Kossi iz Bad Radeina. — Ferdinand Ferk iz Saldenhofena. — Paul Jerowatschek iz Tripphofa. — Josef Ratei iz Bartholomäa. — Franz Heinz iz Ranzenberga. — Martin Paschnig iz Tepinadorfa. — Anton Tschoder iz Windischgraza. — Heinrich Petek iz Mellingberga pri Marburga. — Franz Schneider iz Foroweka. — Stefan Bugscheg iz Marburga. — Anton Großmann iz Brunnordorfa pri Marburga. — Josef Witschner iz Frauheima pri Marburga. — Anton Podlunschek in Max Adamitsch iz Tripphofa pri Gonobitza. — Josef Turnschek iz Sallenberga. — Anton Koroschetz in Max Kratschan iz Gonobitza. — Martin Tschertsche iz Picherna pri Marburga. — August Jechart iz Pametsch. — Franz Leskowar iz Schetsche. — Josef Maichen iz Eichena. — Ruprecht Kresnik iz Rotenberga. — Simon Wesownik iz Wucherna. — Josef Martschitsch iz Hohlensteina. — Max Plochl iz Linda. — Ferdinand Jeneg iz Giszibla. — Johann Merzdowig iz Klein-Waldegga.

Franz Petek, Josef Horwat in Martin Horwat brez navedbe domačih krajev. — Max Gobetz brez navedbe domačega kraja. — Alois Ertawetz, Vinzenz Pernat, Martin Petrowitsch, Franz Kreinz, Johann Kreinz, Alois Nowak, Josef Heintz, Josef Deschelak, Stanislaus Kowatschek in Hermann Michelak brez bližjega označila svojih rodnih krajev. — Martin, Franzl, Maxl, Stanislaus in Jelko iz Trifaila, ne da bi navedli svoje priimke. — Alexander Sipos, Leo Petrowitsch, Wladimir Petewetz, Valentin Petrowitsch, Martin Goritschan, Jo-

— Alois Kraschowetz in Martin Tainschek iz Fraßlana. — Vinzenz Tschernogoi iz Rohitsch-Sauerbrunna. — Josef Balt iz Sawodena. — Ernst Plewtschak iz Cillija. — Franz Speglitsch in Emil Aschenberger iz Cillija. — Stanislaus Omachen iz Stockenhammerja. — Martin Schaberl iz Erlachsteina. — Fritz Schoter, Franz Resnik in Paul Seme iz Tüfferja. — Alois Staritsch in Franz Gregorz iz Schönsteina. — Josef Waschl iz Heilensteina. — Karl Obres iz Harta. — Max Pinteritsch iz Kaaga. — Franz Schlender in Johann Putschiwatschek iz Windischlandsberga. — Alois Molitschnik iz Leutscha. — Wilhelm Tepesch iz Königsbrunna. — Filip Owonitsch iz Greise. — Anton Ropas iz Franza. — Franz Sketa iz Fraßlana. — Adalbert Kopuschar iz Sachsenfelda.

Friedrich Wode iz Pettaua. — Emil Mlaher, Stefan Peter, Martin Widowitsch in Josef Supanitsch iz Treuna. — Ferdinand Kramberger iz Strahlecha. — Stanislaus Belschak iz Jörgendorfa. — Franz Preloschnik iz Lorenzena pri Pettau-u. — Jakob Masten iz Friedaua. — Simon Jelen iz Mallenberga. — Ludwig Geist iz Bergneustifta. — Alois Stopnitschek in Johann Puch iz Schilterna. — Max Rebrnag iz Winterdorfa. — Rudolf Petek iz Benediktana. — Franz Benko iz Lotschitschdorfa. — Stanislaus Pleinschek iz Maxaua. — Franz Weselitsch iz Kleindorfa. — Martin Sagorschek iz Worowetza. — Josef Kamenschek iz Thomasberga. — Alois Unak iz Monsberga. — Lorenz Brsolesha iz Sawrittscha. — Franz Klenetschek iz Lichtenegga. — Johann Wirant iz Trifaila. — Franz Kreinz iz Steina. — Stanislaus Seitz iz Ober-Mölniga. — Johann Wukan, Franz Jauschowetz, Rudolf Kautschitsch, Jakob Wratschko, Johann Palutz in Gottfried Schlectzer iz Oberradkersburga. — Franz Plochl in Felix Klobasa iz Negaua. — Johann Schneider, Alois Skofitsch, Franz Hantschitsch in Josef Janitsch iz Wöllinga pri Murecha. — Franz Kraner iz St. Anna. — Friedrich Sewer iz Schutendorfa pri Luttenberga. — Jakob Koroschetz iz Eichmautdorfa pri Bad Radeinu. — Johann Pichler iz Luttenberga. — Ferdinand Erjawetz iz Luttenberga-Steinberg. — Franz Juresch iz Kleinsonntaga. — Alois Zoff iz Schlusendorfa pri Kreuzdorfa, Kreis Luttenberg.

Rudolf Lach iz Sodnetzberga pri Groß-Sonntaga. — Albert Mirkatz iz Windischgraza. — Alois Raspotnik iz Edlingena. — Franz Kokot iz Türkenberga pri Sawrittscha. — Josef Laure iz Rotenbacha pri Windischgrazu. — Alois Strelez iz Prwenzena pri Pettau-u. — Albin Demschar iz Saldenhofena. — Max Heritsch iz Rotweina pri Marburga. — Alois

Spodnještajerske božične navade

V nekaterih krajih Spodnje Štajerske so se obdržale neke in navade, ki imajo svoj izvor v starem paganstvu. To se najbolj izraža v običajih, ki jih opazujemo o Božiču na podeželju.

Tako položijo v nekaterih vaseh gospodinjice na božični večer tri kruhe na čisto in lepo umito mizo, zraven pa velik lonec pšeničnih otrobov. Kruhi so iz pšenične ajdove in ržene moke in jim pravijo „kruh moči“ ali „božični kruh“. Prva dva kruha načno na dan novega leta. Tretjega pa leže na dan treh kraljev. Razrezati jih mora družinski poglavar in leče potem jih ostali lahko zavijajo. Drugi dan se od tega kruha daruje nekaj sosedom, sosedi pa postopajo na isti način. Čim več kdo od tega kruha zavije, „tem bolj bo postal močan“.

Po nekod pečejo doma tudi kruh z vložnim sadjem, predvsem s sladkimi hrustkami. Ta navada je prišla iz province Bayern in se je držijo samo za božične praznike.

Tudi voda igra o Božiču veliko vlogo. Na dan Novega leta hitijo dekleta k studencem po vodo. Tista, ki pride prva k vodnjaku, vrže z rožmarinom okrašeno jabolko v vodo ter ima na ta način upanje, da bo kmalu našla zakonskega moža. V nekaterih krajih gredo dekleta, ki bi rade postale zakonske žene, na dan Novega leta k vodnjaku, in sicer pred sončnim vzhodom. Tam mečejo denarne kovance ali pa rdeče jabolke v studenec in govorijo na naslov usode sledečo molitev: „Vzemi voda moja darila jaz sem že zrela za moža, ljuba usoda, daj mi ga! Rada bom imela vsakega, pa naj si gre za Tonija ali Francelja!“

V krajih nedaleč od mesta Pettau, kjer gošijo znano čebulo, pa imajo navado, da vzamejo na treh kraljev dan šest čebulnih glav, ki jih razrežejo na dvoje, nasolijo in jih nastavijo na mizo tako, da stojijo v vrsti, ki teče od vzhoda na zahod, kar predstavlja 12 mesecev tekočega novega leta. To se zgodi pred 12. uro po polnoči. Po polnoči gredo potem gledat, na katerih čebulnih glavah se je sol raztopila ali ne. Po raztopljeni soli sodijo potem, kateri meseci v letu bodo bolj deževni ali suhi.

Spodnještajerski kmečki pregovor tudi pravi, če je božična noč svetla in jasna bodo svetli in jasni slednji za seno in slamo, ker bo obojega premalo. Če je božič „zelen“, pravijo, da bo Velika noč „bela“. Dež in veter pred Božičem sta grobarja za bolnike. Če na božični večer piha veter, koristi to sadonosiščikom in bo „dobra letina“.

Spodnještajerska božična pravljica

Okrog lepega kraja Plankenstein, ki leži med Gonobitzom in Pölschachom, so si ob zimskih večerih prav radi pripovedovali pravljice, od katerih so bile božične izvor najbolj bujne domišljije. Ker je tudi piscu teh urst tekla zibelka v tamkajšnjem okolju naše drage in lepe Spodnje Štajerske, mu je iz predšolske otroške dobe v dobrem spominu božična pravljica sledeče vsebine:

„Konji in krave imajo tudi dar medsebojnega sporazumevanja. To se godi celo leto z dajanjem znakov z glavo, z milovanjem potom stiskanja glavo ob glavo, z medsebojnim brcanjem z nogami, s šaljivimi ali resnimi boji z rogovi in grizenjem ter z rezganjem in mukanjem. Da bi si pri tem še domače živali pripovedovale kake dolge pripovedke, seveda ni misliti, pač pa se lahko sporazumevajo, v kolikor jim je potrebno.“

Narava je pa razen tega tem človeštvu koristnim domačim živalim podarila tudi dar govora, ki so ga deležne samo enkrat na leto in sicer v božični noči med 24. in 1. uro. V tem času se konji in goveda lahko medsebojno glasno pogovarjajo in sicer tako razumno in pametno, kakor popprečni kmečki ljudje. To je pa stvarstvo uredilo tako tajinstveno in čudovito, da ljudje tega govorjenja nikdar ne slišijo, tudi če bi bili takrat v hlevu navzoči ter bi opazovali živino. Živali se pogovarjajo točno od polnoči pa do 1. ure zjutraj, nakar izgubijo dar govora in menda tudi same potem ne vejo več, kaj se je z njimi godilo.

Vse to bi sveta ne bilo znanega, če bi že pred davnimi časi naključje ne bilo nanoslo, da je nek hlapec, ki je spal v hlevu svojega gospodarja, bil na božični večer od preobilo zavžitega spodnještajerskega vina nekoliko pijan ter kar obleden legel k počitku. To mu dotično noč ni dalo spati in je zato ležal tiho v budnem stanju ter čakal, da bi ga zajel spanec. V njegovo največje začudenje in presenečenje je pa točno ob 12. uri slišal, kako so začeli konji in goveja živina glasno govoriti. Ves prestrašen vled takega čudeža se sploh ni upal ganiti, še manj pa oglašiti. Pokril se je z odejo čez glavo ter v smrtnem strahu čakal, kaj se bo zgodilo.

Živali so se pogovarjale o svojem delu, ki ga morajo opravljati, o krmi, ki jo dobivajo od svojega gospodarja potom hlapca, o hlapcu in gospodarju ter sploh o vsem, kar je zanimalo in zadevalo konjsko in kravje življenje na kmetih. Pri tem so posebno goveda razpravljala tudi o pitanju in prodajanju mesarjem, kar pomeni smrt.

Ko se je pa iz bližne cerkve slišalo udarjanje ure »ena po polnoči«, so konjski in kravji pogovori prenehali kakor bi odrezali.

Hlapca je pa tudi poslej bilo na svojem ležišču tako strah, da je skoraj umrl. Sebe, ko je videl beli dan in ga je gospodar prišel iskati in klicati k zajuterku, se je upal odpreti svoje z odejo pokrite oči ter spregovoriti. Le s težavo je svojemu gospodarju poročal o vsem, kar je doživel. Kmalu je bila vsa družina zbrana okrog hlapca ter mu praveila, da je pač bil preveč vinjen in da je vse to samo sanjal, kar pa seveda ni dal veljati. Doživljaj mu ni dal mira, neprestano je razmišljal o njem, vse noči se je v svoji postelji iz strahu, da se še kaj zgodi, tresel ter ležal pokrit čez glavo.

Vest o teh žitinskih pogovorih se je razširila

daleč okrog. Dosegla je seveda tudi Hribarjevo Mico, nad šestdeset let staro devico, domačo zdravnico, babico in vedeževalko iz kart. Ta ženica, ki so ji ljudje pripisovali nadnaravno moč in je rus živela od samih uraz, je stanovala nekje za Plankensteinbergom v smeri proti Ponigla, v skromni viničarski koči, se je takoj napolnila h kmetu, da ugotovi, kako in kaj je s čudežem. Hlapec ji je seveda drage volje na dolgo in široko razložil vse, kaj so živali govorile ter čakal na njeno mnenje. Mica se je pa najprej podala v hlev, kjer je imel hlapec svojo skromno stanovanje ter ga prosila, da jo pusti pol ure samo pri njegovi postelji. Vsa hiša in sosesčina se je med tem časom zbrala pred hlevom ter čakala, kaj bo. Tačno čez pol ure so se hlevska vrata odprla, nakar je vedeževalka navzočim radovednejšem popolnoma prepričevalno razodela sledeče:

Konji in goveda imajo vsako božično noč od 12. do 1. ure dar govora. Ta govor pa ne sme slišati nobeno človeško uho. Ugotovila sem, da je hlapec ta pogovor res slišal, kar je velika sreča za to hišo, za njega in za ves ta kraj ter predstavila velik čudež narave, ki ga je omogočilo praprotoovo seme. Hlapec je namreč, ne da bi hotel in vedel, dotično noč imel v svojem hlačenem žepu nekaj zrnic praprotoovega semena in ker je imel hlače na sebi, mu je bilo prisojeno, da je slišal pogovore svoje živine v božični polnočni uri. Vse to se je zgodilo tudi radi tega, ker je bil ves svoj vek dober z živino, da jo je imel rad in je ni nikdar mučil ali pretpepal.

Iz tega sledi nauk, da bi vsak priden in dober hlapec in živinorejec, če bi usoda to hotela, lahko slišal v božični noči med 12. in 1. uro pogovore svoje živine, pod pogojem, da bi imel v svojem žepu praprotoovo seme, ne da bi o tem kaj vedel, nadalje bi moral biti zraven tudi vinjen in se sploh ne bi smel zavedati, da obstoja možnost, doživeti takšen čudež.

Ker se je v hlevu, kjer so doživeli takrat ta čudež, nahajalo nad dvajset krav in samo dva konja, je Hribarjeva Mica odšla k županu ter mu svetovala, da naj takoj preimenujejo naselje ali kraj, kjer je stal hlev, v katerem se je pri kravah zgodil ta božično močni čudež, v ime »Krajvek«. To ime naj bi ostalo dotični vasi v spomin na dogodek in čast kravam za vse čase. Župan, ki je sam vedel, da se mora tajinstveni vedeževalki ugoditi, je storil vse, da se je ta njena želja v najkrajšem času tudi izpolnila.

Občina Plankenstein, Landkreis Marburg Land, ki se nahaja ob obeh straneh železniške proge Pölschach—Gonobitz in je sestavljena med drugim iz nekdanjih občin Heiligengeist in Lötische, Plankenstein in St. Bartholomä, ima po najnovjši preureditvi, ki se je izvršila leta 1943, v seznamu svojih katastralnih občin tudi kraj Kuhdorf, ime, ki je nastalo iz imena Krajvek in ga tamkajšnje ljudstvo uporablja še odkar je tam naseljeno. Kuhdorf pomeni toliko kakor kravja vas, skrajšano in ne starem pa Krajvek.

hann Gousa, Johann Herzog, Vinzenz Pernat, Franz Gottwein, Georg Koß, Josef Drusowitsch, Ferdinand Fersch in Josef Petrowitsch, vsi brez navedbe svojega domačega kraja.

Viktor Marinitsch, Ignaz Horwat in Alois Kreinz brez navedbe domačih krajev.

Alois Kramberger in Ernst Kreinz iz Pettana.

Josef Jankowitsch iz Schedeina pri Reichenburgu, Michael Paik iz Pilateina pri Drachenburgu ter Drobnitsch, Bobnar, Markoschek, Leskoschek, Lammpritschnik in Preskarjev, vsi iz Reichenburga.

Johann Dominko, Franz Benko, Josef Wogrin, Stanislaus Spilak, Max Reisp, Josef Stuhlo, Johann Horwat in Johann Kreinz iz Dornberga pri Pettau-u.

Josef Grabner in Franz Dolinar iz Grestna. — Eugen Gleschtschitsch iz Cilli-Bischofsdorfa. — Viktor Tschepelnik iz Willana. — Johann Osterschek iz Tücherna. — Johann Glinschek in Franz Topitschek iz Cillija. — Josef Kreinz iz Sachsenfelda. — Hans Prewoschek iz Cilli-Bischofsdorfa in Georg Kukowitsch iz Cilli-Schleinitza.

Johann Majal, Otto Bele, Franz Mlinaritsch, Anton Spiegel, Josef Soitzh, Felix Petrei, Franz Artschnik, Adolf Ferlinz, Franz Marinitsch, Josef Wraunik, Franz Kozuwan, Josef Politsch, Anton Schegula, Franz Osimitsch in Franz Filipitsch, vsi brez navedbe svojih rojstnih krajev.

Viktor Kzainz, Josef Stebich, Rudolf Ribitsch, Friedrich Fekonja, Stanislaus Arneitschitsch, Kastmir Fanel, Johann Muchitsch, Josef Raich, Anton Stoiko, Franz Woglar, Josef Nemetz, Johann Pola-

* Koledar »Stajerskega Gospodarja«. Uredništvo »Stajerskega Gospodarja« se zaveda, da potrebujejo njegovi bralci ob prehodu leta stenske in žopne koledarje. Ker je pa papir pod javnim gospodarstvom, ki točno odmerja količine, ki so jih sme uporabiti v res potrebne svrhe, kar je v vojni razmerah potrebno in v redu, izdajajo založništva prav malo koledarjev. Za nas Spodnještajerce je ravnokar izšel »Untersteirischer Kalender« za leto 1944., ki ga že letos tretjič izdaja organizacija Steirischer Heimatbund, in sicer v obliki knjige, kakor je bil za l. 1942. in

netz, Johann Tschreschnik, Johann Bestak, Franz Lebar, Franz Kramberger, Johann Dominko, Anton Koroschetz, Johann Pesek, Vinzenz Maizen, Vinzenz Mar, Franz Raschmann, Johann Sawetz, Stanislaus Kowatschetz, Anton Terbutz, Franz Schurnusch, Franz Hoinig, Franz Hanschelitich, Franz ran, Lorenz Kosoderitz, Alois in Johann Zafuta, Franz Windisch, Alois Schef, Franz Mernik, Franz Berlek, Mirko Berlak in Franz Samuda, vsi iz mesta in Kreisa Pettau.

1943. Ker pa je ta koledar samo v omejenem številu in samo v obliki knjige na razpolago, je naše uredništvo sklenilo, da v božični številki svojega lista kljub pomanjkanju prostora za druge gradivo žrtvuje svojim odjemalcem na ljubo pod tiskovne strani, in objavi koledar za leto 1944., ki si ga bralci lahko izrežejo ter nalepijo na močnejši papir ali pa na karton. S tem bo med naše ljudstvo prišlo ogromnih desetstisočev šepnih in stenskih koledarjev, ki jih ne bodo stali popolnoma nič.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

PK-Aufn.: Kriegsbericht. Scholz-Atl. (Wb)

Zur fünften Kriegsweihnacht

Für alle Soldaten, die nicht das Glück haben, Weihnachten zu Hause zu sein, ist die Feldpost die Überbringerin der Grüße aus der Heimat

Spomin na Božič v svetovni vojni

(Iz doživljajev starega artilerista)

Prvi Božič v svetovni vojni smo v posebni »Landsturm-Abwehrbatterie« praznovali že v domači garniziji. Božič leta 1915 pa me je zanesel k »Hautzitzbatterie« 2000 metrov visoko na Kärntneralpen. Vse je bilo že pripravljeno za idealno božično praznovanje v zasneženih planinah in ob popolnem miru sovražne artilerije. Pa pride tik pred praznovanjem povelje: »Batterie sofort Abmarsch!... In tako smo sveti večer praznovali v dolini skupno s transportom, ki je že tisto noč odhajal proti daljnemu ozhodu. Kakor že za prvi Božič, so mi tudi to pot poverili sicer častno, toda mučno vlogo govornika pred obloženim božičnim drevesom — mučna vloga baš na praznik mira, pa biti na poti v vojno! No, pa sem jo tudi to pot nekako »filozofsko« srečno »odrezal«.

Tik pred veliko rusko ofenzivo na goliški fronti v polju 1916 pa sem kot komandant zopet »Abwehrbatterie« prišel skupaj tudi z nemško armado, baterije zadnji vlak je tudi mene kot pohabljenca vzel s seboj proti ogrski meji. Po daljšem lečenju (tudi v Trentschén Töplitz) sem prišel tik pred Božičem leta 1916 k zdravniškemu pregledu v Wien. Med tem so me premestili zopet k Hautzitzbatterie v Wiener Neustadt (s prevzemom poslov kot »dienstführender Stabssteuerwerker«).

In ta začena moj božični »roman«. Iz bolnice sem bil odpuščen opoldne pred svetim večerom. Moral sem se zglasiti v Rotundi, kjer je bilo zbirališče transportov. Našel sem že vse zaprto. Toliko sem zvedel, da se uradovnje pričanja oziroma nadaljuje še le po praznikih. Obsojen sem bil torej ostati tu v velikem poslopju sam in nepoznan. Kaj naj počnem? V tem milijonskem mestu sem imel sicer svojo ženo, toda bila sva po treh dneh poroke že 10 let — ločena. Pa tudi za obisk mesta bi bil moral dobiti propustnico. A kje jo dobiti? Krasno božično vreme, jaz pa tak kot ujetnik. V posebnem mestu (Wiener Neustadt) me pričakujejo znani kameradi k božični proslavi. In še bolj željno me pričakujejo tudi tam daleč, daleč doma. Obupen položaj. Pa jaz od nekdaj sovražim obupavanje, litem in stičem po vseh kotih uverjen, da moram boga dobiti, ki me reši. In res, kar naletim na službočega oficirja in mu potožim svoj položaj. Smilil sem se mu in izdal mi je propustnico, poč pa s opombo, da nosim sam odgovornost, če bi zapustil mejo garnizije. Imel sem srečo. Na kolodvorih je bil tisto popoldne tak drenj, da se ni nihče brigal za moje propustnico. Srečo sem imel tudi v vlakih. Je bilo poč posode že božično razpoloženje.

Kahino veselje v moji novi garniziji! Med kameradi mnogo znancev izza pred vojno in služečih v našem prvotnem regimentu (Feldbanonen) v L. Tu sem pred bogato okrašenim božičnim drevesom kaj rad spregovil tudi jaz. A veselje nad vsem veselim: »Božiček« mi je prinesel »Urlaub-schein« na moj daljni dom. S prvim vlakom sem bil že na poti preko Semmeringa.

Na Stefanovo sem srečno prispel v svojo storo

Generalfeldmarschall Rommel in Dänemark.

Vor einigen Tagen stattete Generalfeldmarschall Rommel den deutschen Truppen in Dänemark einen Besuch ab. Der Marschall, in den Begleitung sich mehrestationsbau-spezialisten befand, überprüfte auf Befehl des Führers den Ausbau und die Wehrbereitschaft der deutschen Verteidigungsanlagen. Unser Bild zeigt den Generalmarschall bei einer Besichtigung der deutschen Truppen in Kopenhagen. Scheer-Bilderdienst-Autoflex.

Italianische Freiwillige für den deutschen Wehrdienst. Die Ausbildung geht in den Händen bewährter Unteroffiziere die die italienische Sprache beherrschen. Unser Bild zeigt die italienischen Freiwilligen bei Übungen. PK-Kriegsb.: Am (Atl-Sch)

In einem Feldlazarett an der Immensee-front erhielt der verwundete Hauptmann Ziemer die Nachricht, daß ihm der Führer das Eichenlaub zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes verliehen hat. PK-Kriegsb.: v. d. Piepen (Sch).

»Sie sind immer mit Begeisterung bei der Sache, diese 15- bis 17-jährigen Mädelchen aus Görlitz«, meinte die junge Plakoffizier, der für ihre Betreuerungsverantwortung ist. PK-Kriegsb.: Hilmann (Sch).

Das Staatstheater Berlin machte mit seinem »Florentiner Brokat« eine Frontreise zu den Stützpunkten am Atlantik. — Unser Bild zeigt Lola Mäthel in der Garderobe kurz vor ihrem Auftreten. PK-Kriegsb.: Haring (PEZ — Sch).

»Unterkrainer Metropole«, ki je pred vojno postala žitom znana iz svojih poročil v Grazer »Tagespост«. Ko je postrešček zanesel na dom moje gospodinje moja prtljaga, je moj »Perunček« takoj izvohal mene, čeprav še nisem bil doma. Ni se ganil od prtljage. A čim sem dospel, mi je od veselja skočil do obraza. Ni veliko manjkalo, pa bi bilo to moje božično veselje spremenjeno v tragedijo. Že pred vojno sem se več let živahno bavil s meteorološkimi problemi, zlasti pa s potresi in vulkani. Po kosilu se me je lotil zaspanec. Trdno zaspij kar na zofi. Tedaj se strasa hika in zaziblje se zemlja nekoli. Tam se odpira — goreč vulkan s razliučno se tarečo lavo. Vse, kar je živoga, bega obupo pred pogipnom. Tudi jaz začutim, kako se zemlja pod hiko naproti na vnožju kočevskih hribov pa, o! groza, pogreza. Skušam hlicati na pomoč, pa ne morem spraviti glasa iz sebe. V skrajnem naporu se odtrgam od ditana, skočim k oknu, ga odprem in že sem pripravljen na skok v globino (iz drugega nadstropja na cesto). Tedaj sočujem za seboj obupen krič in obenem začutim trd prajem za vrat. To me je prebudilo iz teh grozopolnih, a zame (za poznejši študij) zanimivih sanj. Bila je gospodinja. Med svojimi strahotami sanjam jo je objela slutnja. »moji preteči nevarnosti! Ko pa je zaslišala moje težko stohanje in odpranje okna, je prihitela iz kuhinje

v sobo in me rešila pred smrtonosnim skokom. Slike bruhajočega vulkana in občutek pogreznosti zemlje so bile tako žive, da dolgo nisem mogel priti do popolne zavesti, da sem vse te grozote doživel le v — sanjah.

Medtem se je že izurila premestitev baterije v Marburg, kamor sem se s svojega božičnega dopusta vrnil za Novo leto 1917 in kjer se nepretrgoma še danes nahajam kot v svoji novi domovini (tam v stari domovini, sem po vojni izgubil vse, kar mi je bilo ljubega).

Božičnica spodnjestajerskih prostovoljnih strelcev v svetovni vojni

Izveček iz frontnega dnevnika. Bila je v rezervnih postojankah južozahodne fronte na božični večer leta 1917. Tretja kompanija znanega K. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon-a Marburg IV se je zbirala, da dočeka svojega poveljnika, ki je odšel prosto božičnega večera. Podčastnik, ki so stali na čelu vodov, so si že več dni prizadevali, da je močnejši pri danih razmerah in možnostih storilo vse, da se je lakoreho iz nič

wredilo priveditveni prostor, ga primerno ohranilo ter preskrbelo in postavilo božično drevo. Od sovražne strani je bilo slišati posamezno pokanje. Le tu in tam je padlo tudi po več strelcev kkrati. Izgledalo je, da sta obe bojni črti to noč dobri za mirnejši način vojskovanja kakor druge noči. Neke sovražni daljnostrelni top je sicer po svoji stari navadi od slučaja do slučaja tudi ta večer pošiljal svoje težke granate, ki so brnle visoko preko nas ter daleč za nami vznemirjale s svojimi eksplozijami v kraškem skalovju izkopane postojanke naše fronte. V splošnem pa to noč ni bilo večjih akcij. Točno pet minut pred določeno uro se je pred kompanijo prostovoljnih strelcev pojavil njen prvi ludoebel, da jo pregleda. Cetoode je so izravnavali svoje vode in mu javili število mož. Feldobel pa je obhodil vse vrste ter si ogledal natančno vsakega posameznega moža. Nato je prezel poveljstvo kompanije, jo zbral ter vsem skupaj izrekel priznanje za trud, ki so ga imeli s pripravljajem božičnega drevesa. Kmalu nato je prihitel podčastnik dneve službe in mu sporočil, da prihaja kompanijski poveljnik s vsemi oficirji. V tem trenutku so se odmevala bratka in energična povelja Feldobela in obrog 200 mož je stalo kakor iz kraškega kamenja izklesanih v svojih vrstah. Sledilo je strogo službeno in eksaktno izhajanje časti s posredovanjem cele kompanije ter poročilo o številu navočitih in postavljenih mož, kar je napravilo na poveljnika in na oficirje očitno-najboljši vtis. Poveljnik je nato obšel vse štiri vode in iz obraza se mu je lahko čital ponos in veselje, biti poveljnik tako odličnih mladih vojakov prostovoljcev, ki so bili ne samo eden izmed najboljših bojevnih oddelkov, temveč tudi vsar vojaške duha, reda in discipline. Pohvalil jo je za strumen sprejem in lep pozdrav ter odredil svobodnejše stanje. Nato se je z oficirji ved približal božičnemu drevesu, si ga pozorno ogledal, posmatral oficirje, gledal ludoebela, ki je stal zraven kakor svetca ter čahal njegovih daljnjih povelj, ki so kmalu nato sledila.

»Primeren govor je potreben. Feldobel, spregovrite kompaniji nekoliko besed«, tako je dejal kompanijski poveljnik. Feldobel, ki je bil sam prostovoljec in je šel komaj 18 let in na tako povelje ni bil pripravljen, si je v prvem trenutku mislil, da bi mu bil poveljnik poe lahko že preje kaj omenil o govoru radi priprave. Kot bister in duhovit mlad mož, ki je v vojaškem pogledu bil vsar vsem vojakom, kar ga je kljub mladosti dvignilo nad vse svoje sovratnike in tovariše (njegova mlada prsa so bila polna hrabrostnih svetinj), se je zaveda takoj znašel. Mirno in odločno, kakor da trgovarja vsako-

dnevna povelja, je stopil pred kompanijo — medtem, ko je podčastnik dneva na poveljnikov migljaj prižgal svečke na drevesu — vojaško pozdravil ter izgovoril sledeče:

»Vojaki! Skoraj tri leta že stojimo na fronti. Toliko časa je že za nami, odkar smo po dolgih resnih ter iz srca izhajajočih prošnjah bili uslišani ter kot prostovoljci lahko odšli na bojišče. Mnogo naših sovratnikov in tovarišev, ki so z nami ved prišli na fronto, žal ni več med nami. Kakor so šli prostovoljno k vojakom, prostovoljno na fronto, tako so tudi prostovoljno žrtvovali svoja komolskim klopem odrasla življenja na oltar doma vine.

Ko smo leta 1914 zadnjič v krogu naših domačih obhajali božični večer, so vse naše misli bile usmerjene samo v eno edino željo — priti čim prej na fronto. Maršateri doraslih svojcev je takrat z ozirrom na našo nežno mladost in telesno nerazvitost imel pomisleke v naše resno uveljavljanje kot frontni vojaki. Danes, ko obhajamo že tretji božični večer pred sovražnikom in so prasa nas vseh okrašen z hrabrostnimi svetinjami, predstavljamo čast in ponos ne samo naše ožje domovine Spodnje Stajerske, temveč tudi ostalih dežel naše velike državne skupnosti. Najvišja priznanja za hrabrost, ki smo jih dobili deloma osebno iz rok najvišjega poveljnika in državnega poglavarja, deloma pa po njevoem navodilu iz rok njemu podrejenih najvišjih poveljnikov, so našo kompanijo in naš bataljon vrstila na čelu tistih redkih polkov, ki so dobili največ in najvišje odlikovanja za hrabrost in dosežene stratežične uspehe na frontah.

V tej uri stojijo naši stariši, bratje, sestre, prijatelji, neveste in znanci ter vsi ostali Spodnještajerci okrog svojih božičnih dreves. Kakor tukaj na našem shromnem frontnem božičnem drevesu, tako gorijo v tem času tudi lučke na božičnih dfevescih naših mater, očetov, tet, stricov itd. Kakor odhajajo v tej uri naše misli v daljino zelene Spodnje Stajerske, ki jo sedaj pokriva beli sneg, v tiste prazniške sobe, kjer so zbrani naši vojci pri božičnih praznovanjih, tako pošiljajo v mislih od tam svoje pozdrave in srčna voščila nam vsem, ki stojimo tukaj v strelskih jarkih ter branimo domovino.

Zivo si lahko predstavljamo, da se naši nam dragi v ljubi domovini, v kolikor možki niso pri vojakih, ravnokar pred božičnimi drevesi medsebojno razveseljujejo z obdarovanjem. Mož presenetli s kako pozornostjo svojo življenjsko družico, mati s kako malenkostjo svojega mlčka, ženin svojo nevesto itd. Božični večer je neke vrste večer obdarovanja, veselja in zadovoljstva. Akoravno smo že pred par leti kot čelariji bili deležni doma sličnega obdarovanja, nam danes kot frontne bojevnike po štajerskih izkušnjah, ki jih imamo za seboj, veseli, če imajo naši najbližji sorodniki, prijatelji in znanci prav vesel in zadovoljstvo Božič. Nas v veselje in osrečaje, da smo zdravi in zadovoljni ter upanje, da bomo po končani vojni zopet srečno v krogu naših svojcev obhajali božičnico.

Božična darila, ki jih dobi naša kompanija, se bo, kakor znano iz kompanijskega povelja, razdelilo jutri in sicer tako, da jih bodo deležni vsi v snaki meri. Za darila je nekaj prispevala Spodnja Stajerska, nekaj ošja poveljstva, nekaj je pa vrglo tudi gospodarstvo naše kompanije same. V imenu vseh vseh, tovariši moji, izrekam zahvalo za darila vsem, ki so nam olespali naš letošnji Božič na fronti.

Naš K. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV ne bi bil vreden ugleda, ki ga uživa na najvišjih mestih kot eden najodličnejših frontnih odredov s stredstveno samimi za hrabrost odlikovanimi oficirji in moštvom ter z najbolj uzorno disciplino, če bi se pri tej priložnosti ne spomnili našega najvišjega poveljnika in državnega poglavarja ter vseh ostalih nam predpostavljenih poveljnikov in jim iz tega meza ne bi izrekli naša pokorna in udana božična voščila.

Kakor eksplozija granate je nato zagrmel trikratni hlic državnemu poglavarju. Sledilo je ludoebelovo povelje: »Habt acht«, ki je 200 vojakov zagrmelo kakor da bi bil samo en mož. Medtem ko se ti mežje stali kakor škale na jadranskih merskih obalah, je ludoebel stopil pred poveljnika, ga vojaško pozdravil ter tudi njemu v imenu cele kompanije izrazil božične čestitke. Poveljnik je nato kompaniji vojaško odzdravil, stisnil ludoebelovo desnico ter se glasno in kratko v par besedah zahvalil. Nato je sledil razid kompanije, ki je imela dolžico nad službe prosto in se je lahko do polnoči razdruževala v priveditvenem prostoru. Sledila so čestitavanja kompanijskega poveljnika in vseh kompanijskih oficirjev ludoebelju za uspel božični govor. O.

UMNI KMETOVALEC

Reja malih živali pozimi

Vsem ljudem ni nikoli mogoče ustreči — vsaj vsem hkrati ne! O tem priča že starodavna pravljica o mlinarju in njegovem sinu, ki sta guala osla na semenj: in naj ga je jahal oče ali sin, ali celo oba, ali pa naj sta šla oba peš ob njem — v vsakem slučaju so se našli ljudje, ki so ju grajali, češ, da ne ravnata prav...

Prav tako se tudi nam godi. Če pišemo o reji in krmiljenju konj in rogate živine, so nejevoljni vsi oni, ki nimajo niti krav, niti konj, pa so vendar navdušeni živinorejci. Nasprotno pa se bojimo, da ne bo vseč našim kmečkim živinorejcem, ker bomo naš današnji razgovor glede na od več strani izraženih želja posvetili zimski reji in krmiljenju raznih takozvanih »domačih živali«: perutnine, koz, kunccev itd.

Cetudi spadajo vse te živali pravzaprav med kmetijske »domače živali«, in donajajo ob ustrezni negi znatne dohodke, jih vendar tako praktični kmetovalci, kakor tudi kmetijski strokovnjaki gledajo bolj po strani. Zakaj?

Kmečki gospodar je mnenja, da jemlje reja malih živali preveč časa, da zato na kmečko gospodarstvo, kjer časa vedno primanjkuje, »male živali« ne spadajo. Kmetijski strokovnjak pa očita »malim živalim«, da krmo veliko manj donosno izrabljajo, kot velike domače živali: goveda itd.

Priznati moramo, da sta oba očitka pravična. Vpravo zato pa tudi opažamo, da »malih živali« ne redijo (vsaj v večjem številu ne) na kmečkih posestvih, marveč v družinah, katerih poklic pušča domačin več prostega časa, a po drugi strani vsled premalega posestva ne morejo rediti velikih domačih živali, ki bi krmo bolje izkoriščale.

V mirnih časih je število »rejcev malih živali« omejeno samo na redke posameznike, ki gojijo eno ali drugo vrsto malih živali zgolj iz veselja, in na gospodarsko najbolj šibko stoječe sloje, ki si priboljška k vsakdanji hrani ne morejo kupiti, pa si ga zato poskušajo z rejo malih živali sami preskrbeti.

V sedanjih, vojnih razmerah pa se je število »rejcev malih živali« podesetorilo, iz enostavnega razloga, ker si marsikdo želi več mesne hrane, kot mu jo določa mesna karta.

Namen naslednjih vrstic ni, pospeševati rejo malih živali, posebno ne v primerih, kjer ni dana zanje krmaka podlaga v obliki lastnih pridelkov in odpadkov iz domačega gospodarstva. Krmila, posebno žitna krmila, ki jih porabijo »male živali«, bi lahko mnogo bolj koristno uporabili bodisi naravnost za človeško prehrano, bodisi za krmiljenje »velikih« domačih živali: goveda, svinj itd. Izračunali so, da žito, ki ga človek neposredno (v obliki moke in kruha) zaužije, zaleže štirikrat več, kot pa v primeru, če to žito pokrmimo n. pr. svinjam, a desetkrat več, kot če bi ga pokrmili n. pr. kokošim! Če upoštevamo še dejstvo, da so na podlagi štetja domačih živali ugotovili, da bi se s krmo, ki je letno potrebna za vzdrževanje istih, lahko spitali toliko svinj, da bi z njih mesom in mastjo lahko oskrbeli vse prebivalstvo za mesec dni, — bomo priznali, da ima boj oblasti proti prevelikemu porastu reje malih živali tudi v resnici utemeljena vzroke.

Narobe pa moramo priznati tudi naslednje dejstvo: Toliko in toliko »malih živali« se pri nas goji, in zanje se letno toliko in toliko krmil potroši. In smo mnenja, da je vendarle bolje, da se ravna s temi živalmi pravilno, kot nepravilno; da je nadalje bolj prav, da se s pravilnim krmiljenjem za male živali potrošena krma kar najbolj smotrno izrabí, in da dajo »male živali« rejcem — ker jih pač že imajo —, kar največjo mogočo korist. S tem namenom podajamo naslednja navodila:

1. Reja kokoši pozimi.

Izmed vseh »malih« domačih živali so kokoši najbolj splošno razširjene, tako po kmetijah, kakor tudi med ostalim prebivalstvom. Posebno naša »štajerska« pasma kokoši si namreč od zgodnje pomladi do pozne jeseni in velikim meri sama išče hrane. In je vendar predvsem na kmečkih dvoriščih, pod kozolci, na gnojlišču, na travnikih itd., toliko izpadlega zrnja in raznih semen, ki jih ne more nobena druga domača žival izkoristiti, kot edino le kokoš.

Zato tudi najbolj kokošiereji sovraženi kmet ne upa prepovedati gospodarinji, da ne bi redila

O julskih proslavah pri starih Germanih

Izveček iz zgodovinskih virov.

Predniki današnjih narodov, ki so živeli visoko na severu današnje Evrope, in jih pozna zgodovina kot stare Germane, so v »paganški dobi« obhajali vsakoletno v zimskem času svojo veliko zimsko proslavo, ki bi se ji lahko reklo juljska slavnost ali juljski praznik. Tej svoji veliki priveditvi so pravili Sol, Geol, Jule, Gevyl, Gevell in Jouis. V današnji nemščini se tem slavnostim pravi Julfest.

Juljske proslave so bile namenjene deloma spominu pokojnih, deloma pa rodovitnosti zemlje. Vršile so se z uživanjem jedi in pijače in z žrtvami, ki jih je ljudstvo moralo dati. Priveditve so trajale po 12 do 20 dni in sicer v letni dobi, ko se je po takratnih pojnih, sredi zime obrnilo sonce v toliko, da je s svojimi žarki začelo bolje obsevati zemljo. Bilo je to še v hudi zimi, ampak nekoliko pozneje od današnjega Božiča.

Ostanki teh juljskih praznikov so še danes vidni na Svedskem in drugod na severu v jegah in navadah ljudstva. Prešli so od generacije do generacije in se iz-

ražajo v takozvani juljski slani, v raznih oblikah pivca itd. Ker so ravno predniki današnjih Svedov v pradavnini najbolj čislali starega nordijskega malika Freyer-ja, to se pravi, gospoda, ki je bil vladar in gospodar mira in rodovitnosti — jahal je na merjascu z zlatimi četnicami — trdijo zgodovinarji, da je bil Freyer na juljskih proslavah najbolj mitovan in oboževan. Te uči tudi islandska mitologija.

Ko je paganski dobi sledila cerkev, je prišlo do prepovedi prirerjanja paganskih jeg z juljsko proslavo. Nordijski kralj Olaf je izdal tozadevno najbolj stroge prepovedi. Ker pa ljudstva, kakor vedno, tudi takrat niso hotela opustiti svojih, po prednikih naučenih in prevzetih jeg in navad, jih je cerkev kmakomalo povezala z božičnimi prazniki in tako je nastal obred postavljanja božičnih drevesc v svojem prvotnem načinu, ki se je pozneje izpopolnil in se še izpopolnjuje. V nekaterih krajih severne Evrope pa govorijo ljudje še danes o juljskem in božičnem prazniku, kot enem in istem pojmu.

Božično drevo

Prvotna ljudstva, takozvani pagani, so bili naziranjja, da bivaajo bogovi najrajši v gozdovih. Zato so sčasoma posvetili posamezne vrste dreves določenemu božanstvu, na primer hrast Jupitru in Kibeli, pinjo Bakuhi in Panu, oljko Minervi, lovor Apolonu, mirto Veneri, jesen Martu, topol Herkulu, cedro Eumenidam, palmovec Muzam itd.

Te paganske vraže je pozneje nadomestilo krščanstvo ter odzelo drevoj verski značaj. Ljudstva pa kljub temu niso opustila starih jeg in navad. To je vzrok, da je takozvano božično drevo ostalo vse do danes do neke meje simbol pomladne dobe. Postavljanje božičnih drevesc pade sicer na 25. december, ki je še precej oddaljen od spomladi, vendar človek jemlje rad upanje za resničnost Božično drevo slavijo prav posebno severni narodi skandinavskega in germanskega porekla. Jako slavnostno obhajajo Božič in božično drevo Norvežani. Božično drevo nazivajo z imenom »Jule«. Ta izraz se najde pri vseh severnih narodih. Irči, Danci in Švedi pravijo Jul, Jeul, Jol; Finci in Estonci ga nazivajo z besedama Joulon oziroma Joulo. Kelti pravijo božičnemu drevesu Gevyl in Gevell, Laponci pa Jouis. Že od nekdaj je pri naštetih narodih ime Jule, s katerim označujejo božično drevo in božično proslavo v splošnem, kratko malo simbol zimskega enakonočja, drevo pa ali veja oziroma gm, ki ga predstavljajo, ponazorujejo dobro letno.

Juljske proslave segajo v prazgodovino. Že davno pred nastopom krščanstva jih nahajamo v Skandinaviji. Kralj Olaf jih je prepovedal kot brezbožne ostanke mnogoboštva. Ko se je krščanstvo utrdilo, so znova oživele. Beseda Jule poteka iz besede »Joulier«, ki je predstavljala priimek Odina, vrhovnega malika v skandinavskem bajeslovju.

Postavljanje jelk ali smrek je torej prav star ljudski običaj. Posebno germanski narodi so tako drevesa postavljali z velikimi slavnostmi kot znak začetka dobrega leta. Drevesca so bila nekoč zelena, večje tudi cvetoča, nekateri narodi so se pa

zadovoljevali tudi samo z vencí iz drevesnih vej. Pozneje so taka drevesa tudi okrasili. Postavljanje so se vršila na glavnih prostorih v naseljih, hišah ali veselilnih prostorih Stari Germani ali predniki današnjih Nemcev so se z ozirom na dreve, ki raste bolj na severu v njihovih krajih, skoraj vedno in vse čase za to posluževali jelk, smrek ter jelkovi ali smrekovi vejic, v modernejšem času tu in tam tudi umetnih drevesc, medtem ko so stari Rimljani, ki so živeli bolj v toplih krajih, ob prehodu leta obračevali laurjeva in oljkina drevesca.

Božična drevesa, okrašena in z lučkami razsvetljena, postavljena po še danes običajnih pojnih, pred 17. stoletjem po našem štetju ljudstvo na področju današnje Velike Nemčije še ni poznalo. V 17. stoletju se je tu in tam tako drevo že opazilo, in sicer brez lučk. Šele v 18. stoletju so ljudje začeli taka drevesa tu in tam z lučkami razsvetljevati, kar se je takom sto let tako posplošilo, da so v 19. stoletju vsako božično drevo opremili s svečkami, v najnovejšem času pa že z električnimi žarnicami.

V nekaterih krajih Velike Nemčije, kakor na primer okrog gorovja Erzgebirge v deželi Sachsen, so okrog leta 1800 razen božičnega drevesa, ki ga lahko imenujemo, da je nemška šega in navada, okrog leta 1800 začeli postavljati takozvano božično piramido. V nekaterih drugih krajih, posebno v Ostfriesla da, pa nekakina božična stojala.

Na Spodnjem Štajerskem poznamo šego postavljanja okinčanega božičnega drevesa ravno tako dolgo in na iste načine, kakor ga poznajo ljudje v ostalih delih nemške zemlje. Kakor znano, je Spodnja Štajerska živila vedno samo v nemškem kulturnem področju in se je pri nas udomačila navada postavljanja božičnih dreves tako; kakor v ostalih pokrajinah naše prostrane domovine. Kakor kraji nekdanje Ostmarke, Bayern ter drugod in prav posebno dežele, ki ležijo v Alpah, tako pozna tudi spodnještajersko ljudstvo razen postavljanja božičnega drevesa tudi postavljanje jaslice. Jaslice so navadno ročno kmečko delo, ki je bilo ponekod na pravi umetniški višini.

vsaj nekaj »putke«. V nekmečkih gospodarstvih pa redijo kokoši z raznimi odpadki in — priznajmo — tudi z žitno krmo, ki na kakršen koli način priroma k hiši.

Medtem, ko je posebno kmečkim kokošim poleti paša v celoti nadomeščala krmiljenje, jih je treba pozimi redno krmiti. Vendar ni dovolj, da jih krmimo redno in dovolj, treba je kokoši krmiti tudi pravilno.

Predvsem ne smemo pozabiti, da potrebuje kokoši tudi pozimi dovolj gibanja in dovolj peska, oziroma drobnih kamenčkov, da lahko v redu prebavlja hrano. Kokoši dobiva namreč večinoma težko prebavno hrano (cela žitna zrna itd.), ki ji leži najprej pet do šest ur v gošči, da se omehta, nato šele pride v želodec. Da želodec bolje prebavlja, se mora kokoš gibati, hoditi sem in tja. In ker potrebuje kokoši želodec za lažje prebavljanje drobnih kamenčkov, ob katerih se »melje« hrana, in ki gredo potem z blatom vred iz kokoši, morajo imeti kokoši tudi pozimi priliko, da od časa do časa lahko pozobljejo nekoliko kamenčkov, ki kokošim nadomeščajo zobe.

Držati pozimi kokoši stalno zaprte v tesni kurnici, je torej napačno in za kokoši škodljivo.

Na kmetih naj bodo zato kokoši podvevi tudi pozimi zunaj, najbolje pod kakim kozolcem ali drvarnico, ali kjer koli, da so le pod streho! A tudi kmečki kokošierejci naj preskrbijo svojim kokošim pokrit prostor, kjer se lahko sprehajajo čez dan. Povdarjamo, da morajo biti kokoši s streho zavarovane pred padavinami; kajti kokoši se zelo hitro prehladi, ker imajo kokoši slabe razvite »trtično žlezo«, iz katere sicer pridobivajo vse ptice maščobo, da si z njo mažejo perje in postanejo s tem odporne proti dežju in mrazu, — ta žleza je torej pri kokoših slabo razvita, zato so kokoši takoj do kože premočene, če dežuje ali sneži po njih. Kokoš pa, ki je enkrat premočena in premržena, preneha nesti in ne začne zlepa več!

Kokoši morajo torej tudi pozimi imeti na razpolago pokrit prostor za tekanje in brskanje, pa tudi za kopanje v prahu. S tem se namreč otrosajo mrčesa. Brskališče, če nimajo kozolca, posujemo za ped na debelo s svížem, ki smo mu primešali presejanega pepela.

V brskališču, in ne v kurnici kokoši tudi krmimo! Toda ne mečimo jim krme kar na tla, ker so polna kokošjih odpadkov. Če mečemo krme

Božično darilo

Minulo noč je proti snežilo. Kakor beli pri je lehal sneg po njivah in travnikih, podobno velikemu klobaku iz sladkorja. Kmet Hans Holler, posestnik kmetije na vrhu, ga je poždravil s komaj vidnim pritrjevanjem svoje glave. »Je pač tudi že čas za to«, je dejal svoji ženi, ki je imela opravka s hlevu. S tem je bila zadeva za njega urejena. Vzel je nato lopato ter očistil pot, ki je vodila od stanovanja do hlevov Kmetica je postavila svoj žetlar za mleko v stran ter obstala pred hlevskimi vrati. Njen pogled je bil usmerjen v ravino, nahar se je dotikal po bližnjih hribovih, v višino, dokler se ni končno izgubil v daljavi. »Ja, ja, Božič ni več daleč«, je rekla sama sebi. Pri tem je gledala po dvorišču, hlevih in hiši, kakor da bi hotela govoriti s njimi. Pa ni bil to govor, temveč milovanje domačije, s katero se je čutila povezana. »Če bo le prišel fant za Božič?« Tako je vprašala moža preko dvorišča, ki se je pa napravil, kakor da je ne bi slišal. Temu pa ni bilo tako, prav dobro jo je slišal, spoznal je pa tudi veselje in upanje, ki sta govorila iz njenih besed. Mož ni verjel, da bi prišel za Božič sin Loisl, ki se je nahajal že nekaj mesecev na vzhodni fronti. Prekratkha je še ta doba za dopust, tako je računal, ne bi pa bil rad pokvaril ženi in materi upanja in veselja. Zato je raje molčal, krmil svoje konje ter pridno čistil kameniti flek dvorišča. Tudi on je bil vojak, štiri leta se je bojeval v prvi svetovni vojni ramo ob ramo s svojimi tovariši. Zato je tudi dobro vedel, da na fronti ni vedno lahko, ravno za Božič dobiti dopust. V prvi vrsti pridejo na vrsto vojaki, ki imajo doma žene in otroke. Pri tem je Holler mislil na tri božične večere, ki jih je pred 28 leti preživel na frontah ter na malo božično drevo, ki so si ga takrat postavljali v zakloniščih. Tih smehljaj je žel preko njegovega obraza, ko je mislil na te minule čase.

Na Hollerjevi domačiji je zadnje dni vse nekako oživelo. Gospodinja se ni pustila prepovoriti, da ne bi bila napekla in nakuhala in fantu privredila veselja če bi bil prišel na božični dopust. Pri tem dela so se ji večkrat ustavile roke, njene oči

Aufnahme: Weißensteiner, Marburg/Drau

Die Deutsche Jugend stellt ihre Spielzeuge aus

so pa gledale skozi okno v daljino, kakor da bi hotele klicati tistega, ki bi ga nad vse rade videle. »Ali bo res prišel?« To vprašanje jo je spremljalo povsod. Ona ga ni opustila ne po noči in ne po dnevu. Ko je položila svojo trudno glavo v blazinicico, je mislila na svojega Loisla, ki je takrat stal prvič pred sovražnikom in je ponosen, da lahko nadaljuje tradicijo svojega očeta. Pri tem je tudi mislila na prvi Božič, ki ga bo prebil sin daleč od domače hiše in prvi Božič, ki ga bo ona preživela sama brez otroka z možem. Nihakor ni mogla verjeti, da ne bi prišel.

Čim bližje je prihajal Božič, tem bolj redkobeseden in tih je postajal Holler. Hodil je okrog gospodarstvih poslopj in po njivah, kakor da bi nekaj iskal. Pa tudi njegova žiteljska družica ni veliko govorila. Vestno in marljivo je opravljala svojo vsakdanjo opravilo. Ko je pa možu postavljala juho na mizo, mu je pri tem želela s komaj slišnim glasom »Dober tek«. Navadno sta takrat neslišno obedovala. Vmes sta oba usmerjala svoje poglede skozi okno na pot, ki je vodila iz doline na Hollerjev vrh. Pri tem so se oči obeh srečale in ona je v nagubanem obrazu svojega zakonskega tovariša ugotovila bolj redko kedaj viden smehljaj.

Bilo je dan pred Božičem. Že na vse zgodaj je gospodar odšel v gozd. Dolgo je takel med malimi jelkami, stresal sneg iz njih s palčko ter poprijemal igličaste vejice. Nikdo ne bi bil mogel takrat uganiti, kako misli so mu rojile po glavi, ko je s ostrim nožem odrezal božično drevo. Nato ga je vzel pod pazduho ter odšel in sicer ne proti svo-

jemu doma, napravil je namenoma veliki ovinek po gozdu ter korahal po visokem snegu. To mu seveda ni bilo težko. Gozd mu je prišel, ker je bil že vedno veliki prijatelj gozdu. Pod morjem listja je sklenil in rekel že marsikaj, prestal marsikatero težko uro. Zato je tudi takrat korahal počasi skozi gozd proti svoji hiši. Pri srcu mu je bilo veliko lažje, ko je od daleč zagledal svoj dom in že sin res ne bi prišel na dopust, je hotel z ženo okrasiti božično drevo, prižgati sveče ter obesiti nanj zlata jabolka. Vse bi naj bilo tako, kakor da je Loisl doma...

Gospodinja je bila nekoliko iznenadena, ko je videla svojega moža, kako je prihajal vesel domov. Postavil je jelko na mizo, prinesel iz kleti najboljša jabolka, žena je pa morala prinesiti sveče. Skupno sta potem krasila božično drevo z veseljem, kakor da sta oba zopet otroka. V bodočem predbožičnem tednu sta zakonca Holler imela mirno spanje.

Loisla pa tudi na božični dan ni bilo domov, ako-ravno je sosedov najstarejši sin prišel dan poprej. Zato je pa pismonoša Hirs prinesel vojno poštno pismo iz vzhoda. Holler ga je zagledal že od daleč spodaj v dolini, ko je po zasneženi poljski poti korahal proti vrhu. In to ni mogel več vzdržati. Mutilo se mu je tako, da je poštarju šel lepo pot nasproti. Hirs je že od daleč mahal s pismom v roki ter kričal »pismo od Loisla!« Hitro je Holler zagrabil ovitek, ne da bi ga odprl. Vtaknil ga je v svoj lodnast jopič ter jo hitro odkuril proti domu. Za enkrat sploh ni hotel čitati pisma, tudi žena naj za enkrat ničesar ne izve. Šele, ko bodo gorele sveče na božičnem drevesu, ji bo izročil skupno darilo. In že takrat se je radoval veselih oči svoje žene, ki jih bo imela pri čitanju Loisl-ovega pisma.

Na hribovskem posestvu, na vrhu pri Hollerjih, je bila že tema. Nebo je ležalo kakor temno modra ruta nad pokrajino. Milijone svetlikajočih zvezd se je videlo razstrošenih nad gorami, ki so razsvetljevale sneg, da je izgledal kakor srebro. Kakor kakšen grad so stala Hollerjeva gospodarstva poslopja v dotični tih noči, ponosna, močna in kljubovalna. V stanovanjski hiši je pa sobo razsvetljevalo malo božično drevo, medtem ko sta na leseni klopi pred istim sedela, roko v roki, gospodar in njegova žena ter s svojimi pogledi potovala v daljine preko dolin in gora, neskončni oddaljenosti nasproti.

Ko so se zasvetila jabolka na božičnem drevesu, je gospodinja segla po pismu svojega ljubljeneega otroka ter ga srečno in ponosno smehljajoč se svo-jemu možu vedno zopet čitala: »Moja ljuba mamika...«

Tako je izgledal vojni božič hribovskega kmeta na Spodnjem Stajerskem. Norbert Jeglišch

Vsem naročnikom, doptsnikom, bral-cem, razpečevalcem, oglaševalcem in prijateljem našega lista želita veselo in zadovoljne božične praznike ured-ništvu in upravnistvu »Stajerskega Gospodarja«.

po tleh, je pače mnogo prav na te odpadke, ki so mnogokrat okuženi s različnimi bolezenskimi bacili, predvsem s bacili kokošje jetlike; kokoš torej v takem primeru pozoblje s onesnaženo plčo vred tudi bolezenske bacile. Zato nasipimo kokošim krmo vedno in dosledno v plitva in ozka koritca, ki morajo biti seveda pred vsakim krm-ljenjem osnažena! Še bolje je, če namestimo krm-lina koritca nekaj od tal.

Na vprašanje, s čim bomo kokoši krmili pozimi, je odgovor lahek in težak hkrati. Kokoš namreč žre vse od kraja; še kamenje, toda pravilno krmljenje ni tako enostavno. Predvsem zato ne, ker učinkuje vsaka hrana drugače. Če n. pr. vzamemo za primer žita: vse vrste žit (razen rži) žo kokoši rade. Toda, če krmimo n. pr. koruzo, kokoši ne bodo nesle jajc, marveč se bodo le redile, ker vsebuje koruza pač obilo masti, a malo beljakovin. Treba je torej znanje krmiti kokošim izmenoma, to je, danes oves, jutri ječmen, pojutrišnjem koruzo, naslednji dan ajdo, potem prosa itd. Če bi pa vse te vrste žit zmešali in tako krmili, bi ravnali napačno, kajti kokoši bi pobrale iz mešanice vedno le ono vrsto žita, ki jim najbolj prija, a druge pustile.

Kokoš potrebuje na dan povprečno po 10 do 15 gramov beljakovin, 45 do 60 gramov škrobne hrane in do 5 gramov maščobe. Toliko hranilnih snovi skupno moramo torej dati kokoši v dnevni hrani. Največji del teh hranilnih snovi vsebuje zrnata hrana, katere naj dobi kokoš pozimi približno 5-6 dekagramov (50-60 gramov) dnevno. Zrnato hrano dajemo kokošim popoldne, proti večeru, da se lahko preke noči, ko kokoš počiva, v golši omešča in preide v želodec.

Zjutraj pa (kokoši krmimo namreč samo popoldne in zjutraj!) ne krmimo kokošim žita, marveč krmске mešanice v obliki žgancev.

Te žgance napravimo iz kuhaneega in zmečkaneega krepirja, iz otrobov, iz drobirja suhe mlade detejice, iz fižolove moke, iz ostanokov kuhinje itd. Vse te snovi nekoliko omočimo s pesmetim mlekom, da nastanejo gesti žganci, katere nekoliko segrejemo in damo kuretini zjutraj v koritce.

Važno je, da je primešane tem žgancem dovolj snovi, ki vsebujejo obilo beljakovin, bodisi torej otrobov, bodisi fižolove ali grahove moke, bodisi v obliki takozvane krvne moke ali mesnih odpadkov, ali pa v obliki posnetega mleka. Če kokoši pozimi ne dobivajo v krmi dovolj beljakovin, ne

moremo pričakovati, da bi nesle jajca, ki se ven-dar pretežno iz samih beljakovin!

Razen zrnatke krme zrvečer in žgancev z zadostno primesjo beljakovinaste krme pa potrebujejo kokoši tudi še dovolj zelene krme. Dokler je v vrtu kaj ostanokov solate, zelja, ohrovtja itd., narežemo tega kar med žgance. Pozimi pa obesimo v prikladni višini na žeblje ali žico celo pese ali pa zeljnate glavo, da je živali lahke s skokom od tal dosežejo; s kljuvanjem in poskakovanjem se kokoši obenem razgibljejo in segrejejo.

Nadalje moramo dajati kokošim pozimi od časa do časa drobno zdrobljenih jajčnih lupin (nikdar pa ne celih kosov, kajti na ta način se kokoši navadijo, kljuvati jajcal) Prav tako koristne je, nasuti od časa do časa v brskalošče nekaj starega židnega ometa. Tako v jajčnih lupinah, kakor tudi v židnem ometu se namreč nahaja dovolj apna, ki ga kokoši nujno potrebujejo za tvorbo lupin.

Tudi nekoliko soli (do enega grama na dan) potrebujejo kokoši. Če krmimo tudi ostanke ooljenih jedi, pa je s tem potrebi po soli pri kokoših že zadosteno. Preveč soli pa kokošim škoduje! Enako preveč mesne hrane! Od preveč mes-

ně hrane se kokoši omehkužijo in postanejo neoporne proti boleznim, a celo njihovo meso in jajca dobe nek zopern duh.

Končno ne smemo pozabiti, dati kokošim dvakrat dnevno v kurnico sveže pitne vode, ki je kokošim pozimi še bolj potrebna kot poleti, ke je dōbe že v zeleni hrani precejšnjo količino. Tudi posoda z vodo naj bo nekoliko od tal, da je kokoši prelahko ne onesnažijo.

Da kokošim hrana bolje tekne, skrbi za čiste in zračne kurnice. V gnezda je kokošim priporočljivo polagati posebna »jajca«, ki odganjajo, oziroma uničujejo mrčes, s tem, da razvijajo posebne pline, medtem ko sedi kokoš na gnezdu.

2. Zimska reja ostale perutnine.

Pure so odporne proti mrazu, in so lahko tudi pozimi vedno na prostem, pod milim nebom. Še celo kure, katere hočemo spitati za zakol, nočejo zreti, če jih zapremo v tesen prostor. Torej param dovolj svobode in za pitanje dovolj kornega zdroba, pomešanega s kuhanim krompirjem.

Gosi in race je treba tudi pozimi spuščati čimveč na prosto in k vodi. Krmijo pa jih ne smemo preveč, razen, če jih nameravamo zaklati; kajti premastne gosi in race se potem ne oplodijo in ne začno nesti. V krmi dajmo gosem in racam predvsem dovolj zelenjave, da ostanejo zdrave. Nesne race je treba obilno krmiti, predvsem z žitom. Ker race navadno nočejo nesti jajc v gnezda, jih je treba vsako jutro poiskati med slamo na ležišču. Za zakol določene gosi in race pa imejmo zaprte v majhni kletki in jih pitajmo s kuzo, otrobi, posnetim mlekom in korenjem.

Golobe krmimo pozimi podobno kakor kokoši, dvakrat na dan, zjutraj in popoldne, s prosom in žitom, kateremu primešamo nekoliko koruze, ki daje toploto. Obenem s posodo s krmo dajamo v golobnjak tudi posodo s čisto, toplo vodo in od časa do časa posodo z apnenčastim peskom.

3. Zimska reja kuncev ali domačih zajcev.

Tudi domači zajci, posebno mladiči, potrebujejo pozimi dovolj prostora za tekanje. Le one živali, ki so določene za zakol, je dobro držati v tesnih kletkah.

Naravna hrana kuncev je zelenjava. Te ne smemo pogrešati niti pozimi. Zato moramo kuncem tudi pozimi vedno nuditi dovolj zelja, solate, pese, korenja, ali vsaj svežega krompirja. Razen tega dajemo plemenskim kuncem v jasil tudi vedno dovolj zdravega in suhega sena, med katerega smemo pomešati nekoliko ovsene slame. Sena in slame pa ne smemo hraniti v ali nad hlevčkom, ker se navzame vlage in začne plesnati in praheti! Enako moramo paziti, da pozimi, ko zmrzuje, odstranjujemo iz koritc zmrznjene ostan-

ke pese in hrane sploh, ker zmrznjena hrana je strup za kuncel. Od časa do časa damo pozimi kuncem v kletko kos veje, da si z glodanjem brusijo zobe ob njej. Najraje imajo veje mladih jablan.

Plemenskim kuncem dodajemo le po malem, a pitavnim kolikor morejo požreti, tečne hrane.

In sicer jim damo zvečer ovsu in koruze, zjutraj pa kuhanega krompirja, ki mu primešamo kornega in ječmenovega zdroba, otrobov in posnetega mleka, če je na razpolago seveda. Kdor hoče dobiti od kuncev lepe kožuhe, naj jim daje še nekaj lanenega semena ali lanenih tropin, ali pa, če tega nima, seme sončnic. Od tega dobi kožuhovina lepši bleek. Treba pa je prenehati s krmiljenjem teh semen ali tropin vsaj deset dni pred zakolom, ker bi imelo sicer meso čuden, neprijeten okus.

4. Zimsko krmiljenje koz.

Koza je kravica malega človeka in za marsikatero družino velika dobrotnica, čeprav premožnejši krogi gledajo postrani in koze in kozjerejce. Tudi gozdarji in gozdni posestniki so kozam veliki sovražniki, ker jim — žal upravičeno — očitajo, da so največji škodljivci mladih gozdov, oziroma nasadov, katerim obgrizejo vršičke.

V gozdovih, posebno mladih, koz ne smemo pastiti, niti poleti, še manj pa pozimi. Kdor hoče koze rediti in uživati dobro kozje mleko, ki je veliko bolj mastno kot kravje, si mora preskrbeti dovolj hrane zanjo, da jo lahko preredi čez zimo v hlevu. Toda ne samo ob slami! Marveč imeti mora na razpolago dovolj zdravega in dobrega sena! Za kozo je najfinejše seno komaj zadosti dobro! Razen sena dajemo kozl tudi dovolj snažne, oprane pese in repe, oziroma korenja. Kozam pa je treba razen tega dajati še ovsu in otrobov.

Koze krmimo trikrat na dan; napajati pa jih moramo celo večkrat. Prinašamo v naslednjem sledeče navodilo za zimsko krmiljenje koz, ki smo ga nekje čitali, a seveda ne jamčimo, da je ta način krmiljenja koz edino pravičen, ali vsaj najboljši od vseh:

Zjutraj ob šestih kozo napojimo. Nato ji damo sena, in za tem pese, repe ali korenja. Okoli sedmih ure napajamo v drugič in sicer primešamo vedno pol kilograma ovsenega zdroba ali pa otrobov in nekoliko zmečkane krompirja.

Opoldne napajamo, položimo čez kake četrt ure seno, po kosilu pa damo kozl še kuhinjske ostanke, in jo nato spet napojimo.

Zvečer o mraku spet napajamo, in čez kake pol ure spet začnemo krmiti, najprej s senom in peso ali korenjem, a nato damo spet ovseni zдроб, oziroma otrobe, bodisi kot oblogo k vodi za napajanje, ali pa napojimo kozo s čisto vodo in ji damo nato zдроб, oziroma otrobe v suhi obliki,

ali pa pomešane med krompir, ali pa zribane peso.

V celoti potrebuje koza na dan 1 do poldrug kilogram sena, 1 kg pese ali korenja in pol kilograma ovsenega zdroba oziroma otrobov. Molaninim kozam pa moramo dajati pese in ovsenega zdroba, oziroma otrobov, dvojno količino. Pa tudi za breje koze ne smemo varčevati s krmol!

GOSPODARSKE VESTI

× Nemško-bolgarska trgovska pogajanja. Nedavno so med Nemčijo in Bolgarijo sklenili novo trgovsko pogodbo. Podpisali so jo za Bolgarijo ministrski predsednik Božilov, trgovinski minister dr. Vazov in vrhovni komisar za vojno gospodarstvo, dr. Aladžov; za Nemčijo pa Ministerialdirigent-a dr. Beckerle in dr. Landwehr. — Nov dogovor velja do 30 septembra 1944.

× Nakup tobaka v Bolgariji. V bolgarskem trgovinskem ministristvu so pripravili določbo, ki jo bodo izdali v sporazumu s Kmetijsko in Zadržno banko v pogledu razprodaje tobaka letošnjega pridelka. Ministrski svet bo tozadevni osnutek v kratkem odobril. To bo omogočilo in otvorilo razprodajo tobaka na kupčevalca. Kakor smo že poročali, je bila letošnja produkcija tobaka dobra.

× Nova banka za zunanjo trgovino v Turčiji. Tozadevna priprave so v teku in pravijo, da bo ta državna ustanova verjetno že v šestih mesecih začela s svojim poslovanjem. Njen glavni delokrog bo financiranje izvoza in uvoza ter nadziranje zunanje trgovine.

× Slovaška za svoje železnice. Po objavah, ki jih je izdalo slovaško železniško ravateljstvo v Bratislavi, je Slovaška leta 1943. v gradnje železnice investirala 160,6 milijonov kron. Od tega odpadejo na posamezne nove proge sledeče vsote: Strazske—Stražske—Prešau 77,2 mil. Slavošove—Slavošovtse—Chyznia Voda—Chyznia Voda 42,4 mil., Neusohi—Unterstuben 7,9 mil., Goldmoravits—Sbehy—Sbehy 3,3 mil. in Podolin—Orlov—Plavoc—Plavoc 2,1 mil. kron.

× Zamenjava blaga med Švico in Madžarsko. Po nedavno sklenjenem trgovskem dogovoru med Švico in Madžarsko bo švicarska industrija ur izvozila za 5 milijonov frankov ur in sestavnih delov ur na Madžarsko. Pri tem ne gre samo za žepne, temveč za ure vseh vrst, kar bo baje le deloma krilo madžarske potrebe. Švica je po pogodbi obvezana dobavljati Madžarski predvso Strokovnjaki računajo, da bo zamenjava blaga med obema državama v nekaj mesecih narasla za 25 do 30 odst. Septembra so poročali, da je Madžarska izvozila v Švico 300 tisoč centov pšenice. Sedaj je pa Švica naročila nadaljnjih 250 tisoč centov.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschnelden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

51. Stunde.

Lösung der Aufgabe.

1. Ich habe meine Haut gebräunt, jetzt ist sie braun.
2. Ich habe das Eisen erhitzt, jetzt ist es heiß.
3. Ich habe die Türe geöffnet, jetzt ist sie offen.
4. Ich habe den Anzug gereinigt, jetzt ist er rein.
5. Ich habe das Messer geschärft, jetzt ist es scharf.
6. Ich habe den Kaffee gesüßt, jetzt ist er süß.
7. Ich habe die Wäsche getrocknet, jetzt ist sie trocken.
8. Ich habe den Schläfer aufgeweckt, jetzt ist er wach.

Wörter, die oft falsch geschrieben werden.

aa:

1. Der Aal ist ein Fisch.
2. Dichter sagen statt Adler oft Aar.
3. Ich kaufe mir ein Paar Halbschuhe.
4. Er raucht täglich ein paar (etliche) Zigaretten.
5. In St. Veit wurde ein neuer KdF-Saal eröffnet.
6. Der Frost hat der Saat stark geschadet.
7. Die Waage stand waagrecht auf dem Tisch.

Merke: der Saal — die Säle!

eo:

1. Der Gärtner hatte in den sonnseitigen Beeten am Meer Beeren angebaut.

2. Das deutsche Heer ist das beste der Welt.
3. Er trank lieber Tee als Kaffee.
4. Wir treffen uns nachmittags am See.
5. Der Betriebsführer soll die Seele des Betriebes sein.

Merke: »he« steht in der Regel nur nach einfachen Selbstlauten.

Wörter ohne »he«.

1. Die Blüten dieses Baumes sind prächtig.
2. Seine Gebärden, wie überhaupt sein Gebaren finde ich übertrieben.
3. Ich bin sehr müde, holen Sie mir bitte den Liegestuhl.
4. Ich habe den Namen dieser Person nicht verstanden.
5. Ich möchte lieber Rum als Zitronen in den Tee.
6. Es ist schwül.
7. Ich habe meinen bunten Schal verloren.

»he« steht ferner:

- a) am Ende eines Wortes: (Kuh, Reh, Vieh) und vor »e« (sehen, stehen);
- b) als Dehnungs- »he« vor l, m, n und r

(Mehl, Ruhm, Sahne, Ehre.)

gg:

1. Am Bauplatz ist ein neuer Bagger eingetroffen.

2. Dieses Flußbeet muß ausgebaggert werden.
3. Der Bauer egg mit der Egge den Acker.
4. Die Dogge ist ein großer, schöner Hund.
5. An des Führers Geburtstag werden an allen Häusern Flaggen gehißt.
6. Die Schmuggler versuchen einen Waggon Roggen schwarz über die Grenze zu bringen.

v (zu Beginn eines Wortes):

1. Sein Vetter heißt Valentin, sein Vater Viktor.
2. Der Vizekönig bewohnt im Sommer eine herrliche Villa in Veldes.
3. Sie gab die vielen Veilchen vielleicht in die Vase.

x:

1. Der Holzfäller hat sich mit der Axt in den Fuß gehackt.
2. Er lebte so lange in Luxus, bis er sein Geld verbraucht hatte.
3. Das Textbuch einer Operette wird auch Libretto genannt.
4. Vor einigen Tagen ist eine deutsche Expedition nach dem Tibet abgegangen.
5. Max war ein leidenschaftlicher Bergkranich.
6. Dieser Arzt hat eine gutgehende Praxis.

q:

1. Dieses Ornament besteht aus Kreisen und Quadraten.
2. Für einen Schwerkranken ist das Leben meist eine Qual.
3. An der Quelle schmeckt das Wasser am besten.
4. Woher kommt dieser Quahm? Der Ofen raucht.
5. Ist dies ein Weingelst- oder eine Quecksilber-Thermometer?

MALE VESTI

* **Božična in novoletna številka »Stajerskega Gospodarja«** izdeta radi praznikov za en dan prej kakor navadno. S tem je olajšano dostavljanje in razprodajanje, tako, da bodo naši bralci med prazniki, ko je pravzaprav najbolj pripraven čas za branje, imeli naš list v svojih rokah.

* **Spodnještajerci kot vojaki domovine pozdravljajo svojo ožjo domovino.** Vesele božične praznike in srečo v novem letu želijo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter seveda tudi vsem bralcem »Stajerskega Gospodarja« v starem delu Reich-a kot industrijski delavci zaposleni Spodnještajerci: Leopold Bisjak, Josef Dolenscheck, Josef Metelko, Franz Vizlar, Franz Leksche, Franz Duch, Ignaz Tomasin, Stanislaus Schibert, Anton Kraschowitz, Alois Schibert, Anton Grantz, Johann, Michael in Stefan Schkrietz, Hans Stefantsch, Franz Aister, Hans Schrlitsch, Anton Ratschitsch, Alois Zigler, Anton Pegan, Josef Rostochar, Michael Wogrin, Franz Koschtomaj, Michael Sobaritsch, Franz Jelowitz, Jakob Schwigel, Max Kutschitsch, Alois Kosinz, Hans Soschko, Anton Jalowitz in Martin Wertsch

* **Zadnja pot hrabrega Wehrmann-a.** V »Stajerskem Gospodarju« smo svoječasn napisali, da je Gauleiter Dr. Siegfried Uiberreither osebno v bolnišnici v Cilli-ju odlikoval z odlikovanjem Eisernes Kreuz II. Kl. v bojih z banditi težko ranjenega Wehrmannschaffs-Truppführer-ja Max Ranftl-a iz Marburg-a, ki se je v bojih izkazal ravno tako hrabrega bojovníka, kakor je bil v ostalem svojem življenju in delovanju vnet in domoljuben nacionalsocialist in Spodnještajerc. Na tisoče tovarišev iz vrst Wehrmannschaff-a je zasledovalo njegovo zdravljenje v upu, da okreva. Ampak usoda je hotela drugače. Rana, katero je imel na glavi, je postala smrtonosna. Njegovo, domovini žrtvovano telo so prepeljali v Marburg in ga na pokopališču v Marburg-Drauweiler-ju položili k zadnjemu počitku. Počastitvi padlega junaka so prisostvovali med drugim tudi Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither, Bundesführer Steindl, Kreisführer in Oberbürgermeister Kneus itd. V slovo je ob odprtem grobu spregovoril Bundesführer, častno stražo je pa tvorila kompanija tovarišev iz odredov Wehrmannschaff-a organizacije Steirischer Heimatbund. Pokojni junak in domoljub je bil nosilec hrabrostnih odlikovanj Eisernes Kreuz II. Kl. in Kriegsverdienstkreuz-a II. Kl. mit Schwertern, ki si jih je zaslužil s hrabrim zadržanjem v bojih s partizani v obrambi svoje ljube Spodnje Stajerske in Reich-a

* **Počastitev junakov.** Ortsgruppe Praßlau je nedavno proslavila spomin v decembru t. l. na vzhodni fronti padlih petih mož domačinov. Stirje so bili grenadirji, eden pa kanonir.

* **Odlikovanje spodnještajerskega vojaka** za hrabrost. Gefreiter Paul Wisowischeck iz Trifail-Osta je dobil odlikovanje Eisernes Kreuz II. Kl., ker se je v bojih na fronti pokazal junaka.

* **Popravila samo za moko.** Gericht Schönstein je kaznoval na tri mesece ječe 1885 leta rojenega kovaškega mojstra Antona G., ker je za popravilo treh plugov zahteval 25 kg žita in odklonil, da bi se mu to plačalo v denarju. S tem se je pregrešil zoper predpise o vojnem gospodarstvu.

* **Nadaljnja odlikovanja hrabrih spodnještajerskih vojakov.** Za hrabrost na fronti so bili odlikovani z odlikovanjem Eisernes Kreuz II. Kl. sledeči vojaki, doma iz Spodnje Stajerske: Soldat Johann Vinzek iz Steindorf-a, Soldat Johann Janschekowitsch iz Bründla, Soldat Josef Bratschko in Anton Bochl iz Wurberg-a in Gefreiter Franz Wantur iz Ortsgruppe Maxau.

* **Spodnještajerski vojaki so vedno in povsod hrabri bojovníki.** Za junaško zadržanje v bojih pred sovražnikom na fronti, sta bila odlikovana z Eisernes Kreuz II. Kl. Sturmmann Franz Smole iz Bärental-Steten-a in Anton Bohnar iz Anderburg-Trennenberg-a pri Cilli-ju

* **Prodaja blaga, ki služi za dekoracijo izložb.** Kakor znano, je po do nedavno obstoječih predpisih blago, ki je bilo namenjeno kot dekoracija izložbenih oken, lahko ostalo neprodajno, dokler se dekoracijsko blago v izložbah ni menjalo. Najnovejši predpis pa določa, da se to določilo spremeni v toliko, da se kupcem, ki prihajajo z Fl-Bezugschein-i, Fl-Kaufberechtigungen in Fl-Ankaufschein-i, v slučaju potrebe mora prodati tudi razstavno blago iz izložb.

* **Ureditev dopustov leta 1944.** Der Generalbevollmächtigte für den Arbeitseinsatz je za privatno gospodarstvo določil, da veljajo glede dopustov za leto 1944 vsi predpisi, ki so veljali za leto 1943, dokler, in če se isti ne spremenijo.

* **»Untersteirischer Kalender«** za leto 1944. je ravnokar izšel v izdaji organizacije Steirischer Heimatbund in ga bodo te dni začeli razpošiljati. Koledar je podoben lanskemu in predlanskemu in vsebuje razen koledarskega dela tudi lepe, dobre in koristne prispevke za vse sloje spodnještajerskega prebivalstva.

* **Ljudsko gibanje v Marburg-u.** V prvi polovici meseca decembra je bilo Standesamt-u prijavielnih: 104 rojstev (zadnjič 101), od teh 57 dečkov (zadnjič 36) in 47 deklic (zadnjič 65); dalje 47 smrtnih slučajev (zadnjič 44), od teh 21 moških (zadnjič tudi 21) in 26 žensk (zadnjič 23). Na Standesamt-u sklenjenih porok je bilo napram zadnjič 28 le 19; zato pa se pričakuje za drugo polovico decembra večje število. — Pri rojstvih se je razmerje med dečki in deklicami zopet izdatno izpremenilo: zopet so prišli dečki do rekorda napram deklicam.

* **Mörtendorfer ima svojo Maschinenhall-o,** katero so nedavno izročili svojemu namenu. Pri slavnostni otvoritvi je govoril Pq. Wagner in pozival kmetovalce, da se za dvig kmetijske produkcije poslužujejo strojev, ki so po zaslugi skupnosti vsem na razpolago.

* **Pristojbine afriških bojovníkov.** Vsi družinski svojci bivših bojovníkov v Tunisu, ki so od svojih fantov in mož že dobili ameriškega ali angleškega vojnega ujetništva kaka poročila, in ista še niso oddali svojemu Wehrmeldeamt-u in tudi niso stali nikakšnega predloča, da bi se za ujetnikom poizvedovalo, naj to nemudoma storijo, ker je drugače nemožne, da bi se nakazalo pristojbine svojcem, ki še pripadajo dotičnim afriškim bojovníkom.

* **Smrtna kosa.** V Fralutsch-u pri Wachsenberg-u je nedavno umrla 59 let stara viničarka M. Kneidel. Imenovana je rodila 9 otrok, od katerih jih živi še pet. Kot žena viničarja, s katerim je 30 let opravljala delo v vinogradu posestnika in trgovca Baumgartnerja, je bila ves svoj vek pridna, poštena in delovna ter vsestransko priljubljena. Razen petih otrok, obžaluje njeno smrt tudi mož, ki je v njej izgubil zvesto življenjsko družico, mater njegovih otrok in neumorno delovno pomočnico.

* **Kdor še nima Arbeitsbuch-a.** Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark, der Beauftragte für Arbeitsfragen; je z razglasom z dne 10. junija 1943 (glej list »Verordnungs- u. Amtsblatt« des Chefs der Zivilverwaltung z dne 24. junija 1943) določil, da smejo na Spodnjem Stajerskem po 1. juliju 1943 zaposliti samo tiste delavce in nameščence, ki so v posesti Arbeitsbuch-a, ali pa istega nadomestujoče Arbeitersatzkarte. Kdor po 1. juliju 1943 zaposluje delavca, nameščenca, vajenca, volonterja, praktikanta itd. brez Arbeitsbuch-a, zapade kazni. To določilo velja tudi za samostojno izvršujoče poklice, domače delavce, doma izvršujoče obrtnike, medmojstre in sodelujoče družinske člane. Vsi ti poklici smejo svoje delo izvrševati samo, če so v posesti predpisane Arbeitsbuch-a ali Arbeitersatzkarte. Tudi delojemalci so lahko kaznovani z denarnimi kaznimi do 150 RM ali pa z zaporom, v kolikor drugi zakoni ne predvidevajo še ostrejšje kazni. Arbeitsamt pa tudi lahko Betriebsführer-je in delojemalce, ki se pregrešijo zoper tozadevne predpise, kaznuje z denarno globo do 150 RM, da jih prisili do spremenitve teh določil.

Ker obstojajo razlogi, da se še enkrat na vse to opozarja, ponavljamo, da ne sme nikdo zaposliti ljudi in tudi nikdo sprejemati dela, če delavci in nameščenci niso v posesti pravilno izdane Arbeitsbuch-a ali Arbeitersatzkarte. Razen tega se opozarja, da je treba točno po predpisu voditi Arbeitsbuch. Določila so razvidna iz Arbeitsbuch-a samega na strani 23—38.

6. Ich würde Sie bitten, mir eine Quittung auszustellen.

b-p:

1. Dieser Bäcker bäckt das beste Gebäck.
2. Der Gepäckträger packt das Gepäck und trägt es zum Gepäckswagen.
3. Das Flugzeug warf allen unnötigen Ballast ab.
4. Sehr bekannt ist der Dogenpalast in Venedig.
5. Er hat einen tiefen Paß.
6. Dieser Paß ist nur zwei Monate im Jahr passierbar.
7. Sein krankes Bein bereitet ihm viel Pein.

Wörter.

Aal (m) — jegulja
Aar (m) — orel
abwerfen (ich warf ab, ich habe abgeworfen) — odvreči
ausbaggern — trebiti (struge, jarke)
Axt (w) — sekira
Bagger (m) — trebilnica, trebljača
Egge (w) — brana
Ballast (m) — breme
Baß (m) — bas
Bauplatz (m) — stavbišče
Beet (s) — greda
Bergkraxler (m) — plezalec, hribolazec
Blüte (w) — cvet
Dogge (w) — doga
eintreffen — priti, dospeti
eggen — vlačiti, braniti
Flagge (w) — zastava, prapor
Gebäck (e) — pecivo
Gebärde (w) — kretnja
Gebaren (s) — vedenje
Holzfäller (m) — drvar

Libretto (m) — libreto, besedilo spevoigre
Liegestuhl (m) — ležalnik
packen (anpacken) — zgrabiti, prijeti
passierbar — prehodan
Pein (w) — muka, bol, bridkost
Qual (w) — trpljenje, muka
Qualm (m) — gost dim, hlap. zatohel zrak
Roggen (m) — rž
Saat (w) — setev, sejanje
Schmuggler (m) — tihotapec
übertrieben — pretiran, prenapet
Vizekönig (m) — kraljev namestnik, podkralj
Waage (w) — tehtnica
waagrecht — vodoraven
Weingeist (m) — vinski cvet

Redewendungen.

einen Saal eröffnen — dvorano otvoriti
Flaggen hissen — zastavo razviti, prapor razobesiti
schwarz über die Grenze bringen — tihotapiti sich in den Fuß hacken — vsekat se v nogo
eine gutgehende Praxis — praksa, ki uspeva, dobra praksa

Aus der Zeitung.

Warnung! Warne die betreffenden Personen, gegen mich noch weiterhin unwahre Behauptungen zu verbreiten, andernfalls ich gezwungen wäre, gerichtlich vorzugehen. Therese Ebner, verw. Spittaler, Unterwollanig Nr. 34.
Bewußtlos aufgefunden In der Küche Ihrer Wohnung am Gries wurde einer 69 Jahre alte Witwe von Angehörigen mit einer Gasvergiftung bewußtlos aufgefunden. Die Frau hatte in letzter Zeit Spuren geistiger Störung gezeigt und den Gashahn geöffnet, um sich zu töten. Als Bewer-

grund gab sie in einer Aufzeichnung Gram über den Tod ihres Mannes und ihres Sohnes an.

Gebe meinen geehrten Gästen von Villach und Umgebung bekannt, daß meine Gaststätte nicht wie bisher am Dienstag, sondern von nun ab regelmäßig am Mittwoch wegen Ruhetag geschlossen ist. — Raimund und Helene Vodjak, Neu-Landskron.

Hotel, in landschaftlich schöner Lage. Höhe 800—1500 Meter, Sommer- und Wintersportgebiet, ca. 80—100 Betten, bei sofort zu kaufen gesucht. Kaufabschluß und Barauszahlung. Angebote, die streng vertraulich behandelt werden, erb. an die beauftragte Fa. Grundstücksverkehr München, G. m. b. H. München 2, Maximilianplatz 22/1.

Wörter.

abbürsten — okrtati, očistiti
annähen — pristiiti
auffinden (jemanden) — najti
Aufzeichnung (Notiz) (w) — zapisek, beležka
Barauszahlung (w) — izplačilo v gotovini
beauftragen — naročiti
Behaupten (w) — trditi; B. aufstellen — trditi
Beweggrund (w) — naib
erb. (erbeten) — zaželen, izprošen; Anträge erbeten — ponudbe naj se izvolijo poslati
Gashahn (m) — plinska pipa
Gasstätte (w) — gostilna
Gram (m) — toga, žalost
Kaufabschluß (m) — kupni zaključek
verbreiten — razširiti, raznesti
warnen — svariti, posvariti
Warnung (w) — svarilo, svaritev
weiterhin — nadalje, v prihodnje

* Začetek astronomske zime. Kakor pri vseh drugih letnih časih, razlikujemo tudi zimo v meteorološki in astronomski začetek. Prvega smo že doživeli z začetkom decembra, astronomski začetek pa se šteje na prehodu 22. in 23. decembra, ko sonce na svoji dozdevni poti v naših krajih doseže najnižjo opoldansko višino — torej, ko se sonce zopet vrača proti severu, s čigar povratkom zapuščamo dobo najkrajših dni in najdaljših noči. Dejansko pa se zima — in izmed vseh letnih časov še prav posebno zima — navedno prav malo zmeni za meteorološko, še manj pa za astronomsko razločevanje njenega začetka in konca. Kakor vemo iz izkušenj, imamo tudi pri nas včasih zimo že oktobra in lahko tudi še v majniku, ali celo še junija. In imeli smo že »zelene« Božiče in »bele« Velike noči, in pa tudi zime, ko je sneg zapadel šele začetkom februarja.

* Smrtna kazen za ljudskega škodljivca. Strafkammer v Marburg-u je izrekla smrtno obsodbo nad Franz-om Lesiak-om, kmetijskim delavcem iz Unterwurz-a, ker je v letih 1938, 1941. in 1942. v Unterwurz-u neko gospodarsko poslopje po spravljani žetvi iz masčevalnosti vedno zopet zažgal. S temi svojimi hudodelstvi je povzročil precejšnjo škodo in posestnici dotičnega poslopja opetovano v dveh anonimnih pismih grozil z novimi požigi. Sodba je bila medtem že izvršena.

* O kaznovanju vajencev. Reichshrengerichtshof je v neki socialni zadevi razsodil, da nemški narod v svojem pravnem prepričanju še danes ne odklanja razumno izvajanje kaznovanja vajencev. Tozadevne meje se je označilo sledeče: Učni gospodar sme kaznovanje uporabiti samo v za-

vesti svoje odgovornosti v vzgojne namene. To je pa primer samo tedaj, če služi kazen samo istemu namenu, in če odgovarja vedenju in zadržanju vajenca. Neki obtoženi pekovski mojster je pri kaznovanju svojega vajenca prekorajl to mejo in bil zato kaznovan z globo 2000 RM.

* Težka ječa za tatice. Pred kazensko zbornico Landgericht-a Graz se je zagovarjala 40letna Rosalia Lackner radi težkih primerov tatvine. V Klein-Kraschau-u je ukradla 17 kg svinjske masti, 3 Reichskleiderkarte, eno Raucherkarte, 8 kg mesa, 50 jajc in 2600 RM ter še nekaj inozemskega denarja. — V Dietersdorf-u pri Fürstenfeld-u je ukradla nekemu zakonskemu paru možko in ženako obleko, perilo, čevlje, tekstilno blago, tobak, cigarete, milo, ročno torbico in 1225 RM v gotovini. Neki tam na obisku se nahajajoči sorodnici je ukradla 600 RM. Pri aretaciji na kolodvoru v Fürstenfeld-u so našli pri njej 3200 RM. Ta denar pravi, da si je prištedila kot kuharica v Linz-u, München-u in Bremen-u, akoravno je imela samo po 40 do 50 RM mesečne plače. Imenovana je bila radi tatvine že trikrat predkaznovana. Išče jo pa tudi državno tožilstvo v Petrinji na Hrvaškem, tudi radi tatvine Lackner je priznala samo zadnji dve tatvini, medtem ko je ostale zanikala. Sodišče se je prepričalo, da je kriva v vseh primerih in jo je obsodilo na osem let težke ječe.

* Kaznovani tibotapci. Organizacija mesarcev, ki koljejo »črno« in osebe, ki pri tem pomagajo, je stala pred sodniki v Marburg-u. Leta 1915. rojen vinar Rudolf Kleinscheg iz Grabonosenberg-a, Bezirk Stainzthal, je od julija 1942 do maja 1943 zaklal 20 goved v skupni živi teži kakih

3000 kg. V petih primerih mu je pomagal njegov brat, ki je kmetovalec. Mnogina mesa je znašala 2000 kg. Meso so razprodali po normalnih cenah. Živino so kupovali od posestnikov, od katerih se jim nekateri stavili celo svoje hleve na razpolago za črno klanje. Dva taka posestnika in en vinar, ki so pri tem pomagali, so bili istočasno obtoženi. Rudolf Kleinscheg, ki je že štirikrat predkaznovan, je bil radi zločina zoper vojno gospodarstvo kaznovan na šest let težke ječe, njegov brat radi istega zločina pa na dve in pol leti težke ječe. Oba glavna pomočnika Alois Rosko in Franz Sluga, oba vinarja, sta pa dobila vsak po eno leto težke ječe, posestniki in sodelavci pri zločinih pa od treh do osem mesecev ječe.

* Ječa za prepovedano pohajanje z vojnim ujetnikom. 53letna omožena kmetica Gertrude Grandl iz Pötschach-a pri Kapfenberg-u, je imela pomlad t. l. na svojem posestvu z istotam zaposlenim vojnim ujetnikom nedovoljeno razmerje. Nečastno in odurno obnašanje obtoženke, ki je ranilo zdrav čut in čast nemške žene, je zahtevalo eksemplarčno kazen. Po odredbi o zaščiti obojevalne sile jo je izredno sodišče v Leobnu kaznovalo na dve leti težke ječe.

* Srbija pobija nepismenost. V Srbiji pod bivo državno upravo niso mnogo polagali na pobijanje analphabetizma ali nepismenosti. Sedanja vlada, ki ji načeljuje Nedić, si pa prizadeva, da bi nadoknadila vse, kar se je prej zamudilo. V to svrbo je izdala odredbo, ki uvaža v vseh krajih tečaje za uk pisanja in čitanja, ki jih bodo morali obiskovati vsi moški in vse ženske od 25 do 45 leta starosti.

KALENDER 1944

STAJERSKI GOSPODAR

DIE WOCHENZEITUNG DES STEIRISCHEN UNTERLANDES

Verlag und Schriftleitung Marburg (Drava), Badgasse 4

Ruf 25-67

Postcheckkonto Wien 58000

Januar	Februar	März	Julij	August	September
S 1 Neujahr	D 1 Siegbert	M 1 Rüdiger	S 1 Reinfried	D 1 Rigobert	F 1 Hedwig
S 2 Dieter	M 2 Max, Lichtm.	D 2 Eberhard	S 2 Herwig	M 2 Gustav	S 2 Degenh.
M 3 Genoveva	D 3 Irmbert	F 3 Kunigunde	M 3 Raimund	D 3 Heriger	S 3 Hermann
D 4 Rüdiger	F 4 Oskar	S 4 Burkhard	D 4 Ulrich	F 4 Sigrid	M 4 Rosamunde
M 5 Eduard	S 5 Edgar	S 5 Ingomar	M 5 Hugo	S 5 Oswald	D 5 Gerald
D 6 Hl. 3 Könige	S 6 Hildegunde	M 6 Fridolin	D 6 Gotthob	S 6 Hermann	M 6 Hubert
F 7 Reinhold	M 7 Richard	D 7 Hartwin	F 7 Willibald	M 7 Ulrik	D 7 Heiga
S 8 Erhard	D 8 Irmenfried	M 8 Gundolf	S 8 Harald	D 8 Hedwig	F 8 Gisela
S 9 Elfriede	M 9 Egbert	D 9 Reinhard	S 9 Gotthard	M 9 Roland	S 9 Ortlieb
M 10 Aircik	D 10 Arnold	F 10 Meinrad	M 10 Amalia	D 10 Hugo	S 10 Diethard
D 11 Hilde	F 11 Adolf	S 11 Wolfram	D 11 Siegbert	F 11 Helmut	M 11 Willibert
M 12 Ernst	S 12 Humbert	S 12 Heldengdtg.	M 12 Heinrich	S 12 Adelgard	D 12 Ottilie
D 13 Gotthard	S 13 Irmhilde	M 13 Rosalinde	D 13 Sigrid	S 13 Friederike	M 13 Dietbert
F 14 Otte	M 14 Diethelm	D 14 Mathilde	F 14 Glabaut	M 14 Wernfried	D 14 Notburga
S 15 Alfred	D 15 Siegfried	M 15 Adelbert	S 15 Egon	D 15 Hartwin	F 15 Roland
S 16 Roland	M 16 Dankmar	D 16 Heribert	S 16 Walter	M 16 Reimlode	S 16 Ladmilla
M 17 Amalia	D 17 Volker	F 17 Gertrud	M 17 Ansalde	D 17 Guda	S 17 Hildegard
D 18 Wilfriede	F 18 Hildebert	S 18 Eduard	D 18 Friedrich	F 18 Reinhold	M 18 Richard
M 19 Ingrid	S 19 Friedrich	S 19 Hartwig	M 19 Bornbald	S 19 Ludwig	D 19 Lambert
D 20 Dietrich	M 20 Ulrich	M 20 Wolfram	D 20 Wolfmar	S 20 Bernhard	M 20 Friederike
F 21 Wiltrud	D 21 Guntbert	D 21 Dankward	F 21 Helga	M 21 Irmgard	D 21 Genol
S 22 Diethinde	M 22 Marold	M 22 Herlinda	S 22 Eiphaard	D 22 Siegfried	F 22 Gunthilde
S 23 Raimund	M 23 Reinhard	D 23 Otto	S 23 Arnulf	M 23 Witmar	S 23 Thekla
M 24 Herbert	D 24 Anshard	F 24 Friederike	M 24 Kunigunde	D 24 Dietrich	S 24 Gisela
D 25 Bernhard	F 25 Walpurga	S 25 Humbert	D 25 Meinold	F 25 Ludwig	M 25 Irmenr.
M 26 Nothurga	S 26 Ottokar	S 26 Ludwig	M 26 Anna	S 26 Ingrid	D 26 Meinhard
D 27 Adalbert	S 27 Waldom.	M 27 Rupert	D 27 Berthold	S 27 Gebhard	M 27 Hiltrud
F 28 Manleod	M 28 Heribert	D 28 Guntram	F 28 Notger	M 28 Adelinde	D 28 Dietmar
S 29 Gerda	D 29	M 29 Berthold	S 29 Olaf	D 29 Wilram	F 29 Lothar
S 30 Adelgunde		D 30 Roswitha	S 30 Wiltrud	M 30 Siglinda	S 30 Gerhard
M 31 Konrad		F 31 Wido	M 31 Erna	D 31 Gertrud	
April	Mai	Junij	Oktober	November	Dezember
S 1 Hugo	M 1 Nationaltg.	D 1 Konrad	S 1 Erntedanktg.	M 1 Allerheilig.	F 1 Edwin
S 2 Franz	D 2 Gerhilde	F 2 Ulrich	M 2 Berengar	D 2 Ortrud	S 2 Brunhilde
M 3 Richard	M 3 Anszried	S 3 Klothilde	D 3 Gerhard	F 3 Berthold	S 3 Frank
D 4 Engelhard	D 4 Adelheid	S 4 Hildebrand	M 4 Herta	S 4 Karl	M 4 Barbara
M 5 Alfred	F 5 Gotthard	M 5 Winfried	D 5 Gerwig	S 5 Emmerich	D 5 Reinhard
D 6 Balderich	S 6 Otmar	D 6 Norbert	F 6 Bruno	M 6 Leonhard	M 6 Gertrud
F 7 Lothar	S 7 Gisela	M 7 Robert	S 7 Gerald	D 7 Engelbert	D 7 Gerhild
S 8 Berta	M 8 Ida	D 8 Bertram	S 8 Beigitte	M 8 Gottfried	F 8 Gunthild
S 9 Ostersonntag	D 9 Roderich	F 9 Irmgard	M 9 Oskar	D 9 G.J.A.G.J.B.	S 9 Helmut
M 10 Ostermontag	M 10 Gertram	S 10 Margarethe	D 10 Friedrich	F 10 Irmgard	S 10 Meinrad
D 11 Rainer	D 11 Gangolf	S 11 Hildorich	M 11 Roderich	S 11 Martin	M 11 Waldemar
M 12 Ingeborg	F 12 Irmhilde	M 12 Hartmann	D 12 Maximilian	S 12 Konibert	D 12 Kuno
D 13 Hermengild	S 13 Armgard	D 13 Roderich	F 13 Reinwald	M 13 Edelgard	M 13 Edburg
F 14 Hedwig	S 14 Ehrenbert	M 14 Gerold	S 14 Burkhard	D 14 Gerwald	D 14 Folkwin
S 15 Gottwin	M 15 Robert	D 15 Lothar	S 15 Irmbertha	M 15 Leopold	F 15 Reinold
S 16 Gebwin	D 16 Dietrich	F 16 Volker	M 16 Herberg	D 16 Otmar	S 16 Adalheld
M 17 Rudolf	M 17 Bruno	S 17 Adolf	D 17 Hedwig	F 17 Gertrud	S 17 Notger
D 18 Eduard	D 18 Erika	S 18 Herta	M 18 Berthilde	S 18 Otto	M 18 Wunibald
M 19 Emma	F 19 Inebrecht	M 19 Meinrad	D 19 Ferdinand	S 19 Elze	D 19 Wilhelm
D 20 Gudrun	S 20 Roland	D 20 Adalbert	F 20 Wendelb.	M 20 Edmunde	M 20 Hermann
F 21 Manfred	S 21 Matiertag	M 21 Alois	S 21 Urania	D 21 Amalia	D 21 Ingegar
S 22 Wolfgang	M 22 Heinrich	D 22 Ortrud	S 22 Walburga	M 22 Rodegoc	S 22 Berta
S 23 Wilhelm	D 23 Arno	F 23 Edeltraud	M 23 Herfried	D 23 Adelgon	S 23 Hildegard
M 24 Herma	M 24 Hildebert	S 24 Hans	D 24 Harold	D 24 Emma	S 24 Hermine
D 25 Erwin	D 25 Gilbert	S 25 Berta	M 25 Luitgard	S 25 Beznad	M 25 L. Welfng.
M 26 Volrad	F 26 Lambert	D 26 Rudolf	D 26 Ermenrich	S 26 Konrad	D 26 L. Welfng.
D 27 Dietbald	S 27 Reinold	F 27 Harald	F 27 Hiltrud	M 27 Uta	M 27 Hugo
F 28 Gerfried	S 28 Plingstg.	M 28 Diethilde	S 28 Ermelinde	D 28 Gunter	D 28 Hubert
S 29 Irmentraud	M 29 Plingstmontag	D 29 Peter u. Paul	S 29 Elfriede	M 29 Walter	F 29 Otwald
S 30 Hildegard	D 30 Ferdin.	F 30 Ehrentraud	M 30 Alfons	D 30 Hilde	S 30 Volker
	M 31 Mathilde		D 31 Wolfgang		S 31 Baldota

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG Drau, BURGPLATZ

DAS BAD AUF DER TENNE

Ein Farbfilm der Tobis mit:
HELI FINKENZELLER,
WILL DOHM,
MARIANNE SIMSON.

Die galanten Abenteuer einer hübschen Bürgermeisterin, durch die ein grotesker Krieg um eine Badewanne entfesselt wird.
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Sondervorstellungen:

Samstag und Sonntag Vormittag 10 Uhr,
Montag und Dienstag 12.45 Uhr:

LENI RIEFENSTAHL,
GUSTAV DIESSL,
ERNST UDET

vertont in dem weitbekannten Hochgebirgsdrama:

DIE WEISSE HÖLLE VOM PIZ PALÜ

Für Jugendliche zugelassen!

Freitag, den 24. Dezember bleibt das Lichtspieltheater den ganzen Tag geschlossen!

NEUES Pulver für den Wuchs und für die Mastung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg

ZENTRALDROGERIE EMIL TROD
Marburg Drau, Herrengasse 33

o Nafta in jod. Do nedavno so imeli neprilike s takozvano oljnato vodo, ki se nahaja v lešičih nafte. Danes pa ima že davno tehnika na razpolago strojne naprave, s katerimi se tudi ta voda primerno izkorišča, ter prinaša celo lep dobiček. Že dolgo je znano, da vsebuje ta voda, kemično vezana, jod in krom. Zanimivo je, da so v bivši Holandski Indiji že davno pred izumom tega stroja pridobivali jod iz take vode; kubični meter vode je dal 100 g joda. To je precejšnja količina v primerjavi z najslabšim virom za pridobivanje joda v rudnikih, kjer dobijo iz enega kubičnega metra vode po 118 gramov joda, kar je povezano z velikimi stroški. Opisani najnovejši način pridobivanja joda je znan in upeljan skoraj po vseh petrolejskih industrijah.

Dentist Theodor Götz Friedau — Untersteiermark

91 hat seine Zahnpraxis eröffnet

In tiefer Trauer geben wir bekannt, daß unser Sohn, Bruder bzw. Schwager

JAKOB TEMENT

Gefreiter,

bei den Abwehrkämpfen an der Ostfront am 28. Nov. 1943, im Alter von 22 Jahren, den Heldentod fand.

Für Deutschlands Zukunft kämpfte und fiel er.

Sein Blutopfer wird nicht vergebens sein. 143

Goldori, Marburg, Graz, im Süden, Dezember 1943.

Agnes Tement, Mutter; Maria, Anna, Angela, Agnes und Alois, Geschwister; R. Resch, F. Supanitsch, Josef Blatnik, Schwäger

NIVEA ZAHNPULVER

ist ein feines, schäumendes Zahnpflegemittel von erfrischend aromatischem Geschmack. Es ist neu geschaffen worden für den Fall, daß Sie zur Zeit Nivea-Zahnpasta nicht immer bekommen können

30 g

Der Augen Scharbeit erleichtern

heißt für augengesunde Arbeitsplatzbeleuchtung sorgen, heißt vor allem: Blendung vermeiden. Gut gerichtetes OSRAM-Licht bewahrt vor leistungsmindernder Überanstrengung.

OSRAM

viel Licht für wenig Strom!

! ANZEIGEN im »Stajerski Gospodar« sind erfolgreich!

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellenangebote 5 Rpt das gedruckte Wort 20 Rpt für Geld-Reklamenverehr Briefwechsel und Heirat 13 Rpt, das gedruckte Wort 40 Rpt für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpt das gedruckte Wort 30 Rpt Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort Kennwertgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpt bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpt Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft an der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpt Kleine Anzeigen Annahmeschluß: Am Tage vor Erscheinen um 15 Uhr Kleine Anzeigen werden nur gegen Vorauszahlung des Betrages auch gültige Briefmarken aufgenommen Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1 RM

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5 4

Zu verkaufen

Reinrassige Dachshündin, klein, schwarzbraun, ruh, hört auf den Namen »Herta«, ist zwischen dem 12. und 13. Dezember durchgegangen. Wer sie findet, möge sie zurückerstatten. Robert Grasselli, Schleinitz bei Cilli. 154-3

Offene Stellen

Suche Meierleute oder Pächter für 30 Joch Landwirtschaft in den Büchern. Anträge a. d. »M. Z.«, Marburg/Drau, unter »7306«. 129-6

Verschiedenes

Bandagen aller Art sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrengasse 5. 237-14

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz-orthopädische Apparate Leibbinden, Gummistrümpfe erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGNER, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute, Marburg/Drau, Mellingerstr. 3. 14

Altmaterial! — Rohstoffe Eisen, Lumpen, Haare, werden zu den Tagespreisen übernommen, größere Mengen werden abgeholt. Übernahme von alten Autos und Kraftfahrzeugen. Große Auswahl von Nutzeisen. Max Weiß, Alteisenhändler, Autoverwertung, Marburg/Drau, Nagystraße 14 — Tel 21-30. 125-14

In tiefem Schmerz geben wir die traurige Nachricht, daß unser guter und geliebter Mann, Vater, Großvater, Schwiegervater, Bruder, Onkel und Schwager, Herr

Ferdinand Forte

Besitzer

am 18. Dezember 1943, im Alter von 76 Jahren, nach kurzen schweren Leiden sanft entschlafen ist. Von unseren unvergeßlichen lieben Toten haben wir am Montag, den 20. Dezember 1943 Abschied genommen und zur letzten Ruhe gelegt.

Trifail, Edlingen (Kotredesch), Graz, Krumpendorf, Celle bei Berlin, Ostfront, im Dezember 1943.

In tiefer Trauer:

Franziska Forte, Gattin; Franz, Johann, Josef, Alois, (Ferdinand, Felix und Ladislaus, dzt. im Felde), Söhne; Ludmilla verh. Jerman, Krankenschwester, Luziana und Aloisia, Töchter; Alois Jerman, Schwiegersohn; Anna Forte geb. Podgorstschek, Schwiegertochter; Alois, Helene und Gretl, Enkelkinder; Julius, Bruder; Josefa Zilenschek, Schwester und alle übrigen Verwandten. 155

Gut entwickelte Wurzelreben hat die Rebeschule Drusowitsch in Jörwendorf (Kreis Pettau) abzugeben. Für Sorte und Unterlage garant. der Rebeschulbesitzer Alois Drusowitsch. 144-3

Pferdekumt, Sattel, Ketten etc. abzugeben um 800 RM. — Obran, Marburg, Drauweller, Dammgasse 31. 145-3

Plansichter zu verkaufen, dreiteilig, freischwingend. — Preis 900 RM. Mauko, Mühle, P. Stainzthal. 139-3

Kaufe Sesseln u. alle Art Möbelstücke, auch reparaturbedürftige. — Anträge an Jakob Putschko, Sessel- und Kleinföbelhandlung, Marburg-Drau, Triesterstraße 57. 107-4

Winzer mit 3—4 Arbeitskräften wird aufgenommen mit 1. Februar bei Franz Roth, Marburg, Rothweil 72. 148-6

Unfaßbar schwer und hart traf uns die traurige Nachricht, daß unser, über alles geliebter einziger Sohn und Bruder

EDUARD SCHOSTER

Grenadier,

nie mehr, zu uns zurückkehren wird.

Im Alter von 19 1/2 Jahren hat er sein Leben am 9. November 1943 an der Ostfront geopfert.

Ruhe, lieber Edi, in fremder Erde. Unser großes Leid legen wir in Gottes Hand. Du wirst in unseren Herzen weiter leben. 142

Windischgraz, Kreuzdorf, Kronau, Marburg, Cilli, Wien, Reeklinkshausen, Langenbochum, am 15. Dez. 1943.

In tiefer Trauer denken an sein fernes Grab: Maria Topolnik, verw. Schoster, Mutter; Franz Topolnik, Stiefvater; Adelheid Schöndorfer u. Maria Schoster, Schwestern; Cyrill Schöndorfer, Schwager, im Namen aller Verwandten

Winzerel in bestem Zustande, mit großem Deputat, Futter vorhanden, für 3-5 Arbeitskr., sofort oder im Frühjahr zu vergeben. Angeb. an Weing. Sonnenberg, Ziereg 3 Post Oberkurnigund. 79-6

Meler mit Lohn u. Deputat wird für Bauernwirtschaft aufgen. Anzufragen: Lorenzen am Bachern 163. 141-6

2 Kaufmannslehrlinge werden aufgenommen. Franz Puchan, Schwarzenbach, Mießtal. 140-6

Hausgehilfin wird sofort od. mit 1. Januar aufgenommen. Anzufr. täglich: Kokeschneeggstraße 24. 153-6

Tischler u. Säger (Alter mögl. über 55 Jahre) sofort oder später gesucht. — Ebenso wird eine Frau f. maschinelle Arbeit in der Kistenerzeugung aufgenommen. Zuschriften an Fa. Hans Göttlich, Großhandlung, Marburg/Drau, Kärntnerstraße 128. 152-6

Suche selbständigen Tischler f. ständige Arbeiten von verschied. kleinen Möbelstücken. Jakob Putschko — Sessel- und Kleinmöbelhandlung, Marburg/Dr., Triesterstraße 57. 151-6

Kaufm. Lehrling — ehrlich und kräftig — wird sof. aufgenommen. Anschr. i. der Verw. des Blattes. 149-6

Tüchtiger Winzer wird per sofort oder im März 1944 aufgenommen i. d. Umgebung von Pettau. Bauerposten. Angeb. an Franz Tement, Pettau — Untere Draug. 4. 150-6

UPOŠTEVAJTE
PREDPIS
LETAJSKE
ZASČITEI.

Biere

aus den
BRAUEREIEN
PUNTIGAM
und
BRÜDER
REININGHAUS
GRAZ

Niederlagen:

Marburg a/Dr., Tegethoffstr. 3
Pettau, Ringstrasse 2
Pölschach - Märchendorf 45

Vor Geldschäden
bei Fliegerangriffen

schützt eine
Spareinlage
bei den

Untersteirischen Sparkassen

93

Unsagbar schwer traf uns die Nachricht, daß unser Sohn, Bruder und Neffe

FRANZ TERNIAK

Gefreiter,

im Südtail der Ostfront, im 21. Lebensjahre, sein junges Leben fürs Vaterland geopfert hat.

Pickera, Marburg, Kötsch. 146

Elise Terniak, Mutter; Rudolf, Bruder; Pauline und Juliana, Schwestern, und Familie Wretzl.

In treuer Erfüllung seiner Soldatenpflicht, ist am 9. November 1943, nach erlittenen schwersten Verwundungen unser lieber Sohn und Bruder

MAX MARZEN

Grenadier,

geboren am 12. April 1924, in einem Lazarett im Osten, gestorben. 137

Fuchsdorf, Gemeinde Pellenstein, am 10. Dez. 1943.

In tiefer Trauer:
Agnes, Mutter; Michael, Rudolf, dzt. im Felde, Brüder.

Hart und schwer traf uns die erschütternde Nachricht, daß unser vielgeliebter Sohn, Bruder und Neffe

LEOPOLD SKRBOT

Grenadier,

23 Jahre alt, am 17. November 1943, bei dem Abwehrkämpfen im hohen Norden den Heldentod fand.

Wer ihn gekannt hat, wird unseren Schmerz ermessen.

Mähberg, Oberpulgau, dem 13. Dezember 1943.

In tiefer Trauer:

Anna Skrbot, Mutter; Anna Skrbitsch, Magdalena Mlaker, Vera und Agnes Skrbot, Schwestern; Max Skrbitsch, Karl Mlaker, Schwäger, und alle übrigen Verwandten. 136

Hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser lieber, unersetzlicher und unvergeßlicher Sohn und Bruder

GEORG SCHELIGO

Jäger,

im 20. Lebensjahre, an der Ostfront am 29. Oktober 1943 gefallen ist.

Wer unseren Georg gekannt hat, weiß, was unsere Herzen verloren haben.

Sein Grab befindet sich weit, weit von seiner Heimat in fremder Erde. 135

Stadelberg, am 10. Dezember 1943.

In tiefer Trauer:

Nikolaus, verw., Vater; Anton, Bruder im Felde; Stephan, Brüderlein; Aloisia, Marie, Agnes, Schwestern, und alle übrigen Verwandten.